

2014 02 24

Analys av avslutade penningtvättsärenden i Oslo polisdistrikt 2012

Dan Magnusson

Förord

Politidirektoratet tok høsten 2013 initiativ til å undersøke om politiets statistiske opplysninger om hvitvasking er korrekt eller om det skjer feilregistrering av noen grad. Justis- og beredskapsdepartementet har finansiert arbeidet.

Politihøgskolen fikk i oppdrag å gjennomføre en undersøkelse i Oslo politidistrikt, som har stilt kontorplass til disposisjon, gitt opplæring og ellers bistått i forbindelse med uthenting av informasjon fra politiets datasystemer. Professor Dan Magnusson ble engasjert av Politihøgskolen til å gjennomføre undersøkelsen. Det har vært opprettet en referansegruppe for arbeidet bestående av politiinspektør Torgeir Magnussen, Politidirektoratet, professor Paul Larsson, Politihøgskolen, og avdelingsleder Haavard M. Reksten, Politihøgskolen. De meningsytringer og konklusjoner rapporten inneholder står for forfatterens regning.

Rapporten er unntatt offentlighet i henhold til offentlighetslovens § 13-1, jf politilovens § 24 og ansees som en intern politirapport. Det er utarbeidet et sammendrag til bruk i forbindelse med Financial Action Task Force (FATF)s evaluering av Norge på engelsk. Rapporten oversendes Justis- og beredskapsdepartementet for videre behandling.

Politidirektoratet, mars 2014

Harald Holmsen
seksjonssjef

Torgeir Magnussen
politiinspektør

Innehållsförteckning

1. Syfte	4
2. Problemet som undersöks.....	4
3. Undersökningspopulationen.....	5
4. Undersökningsmetoder.....	6
5. Undersökning av statistikgrupperna 3301 Heleri (§ 317, 1. ledd, 1. alt.) och 3301 Simpelt heleri – mottak av utbyte (§ 317, 1. ledd, 1. alt.)	8
5.1. Resultatet av stickprovsundersökningen	8
5.2. Exempel på häleriärenden	9
5.3. Slutsats beträffande förekomst av penningtvätt	12
6. Referat av ärenden där penningtvätt är aktuellt	13
6.1. 3304 Grovt heleri – mottak av utbyte (§ 317, 3. ledd, jf. 1. ledd).....	13
6.2. 3304 Heleri grovt (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.).....	18
6.3. 3305 Grovt narkotikaheleri – mottak av utbyte	27
6.4. 3305 Heleri narkotika s skjerp (§ 317, 5. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.).....	28
6.5. 3306 Heleri uaktsomt (§ 317, 6. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)	32
6.6. 3307 Heleri/hvitvask , Datainformasjon (§317).....	33
6.7. 3308 Hvitvask (§317, 1. ledd, 2. alt./2. ledd).....	33
6.8. 3309 Hvitvask grovt (§317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 2. alt./2. ledd)	34
6.9. 3311 Hvitvask uaktsom (§317, 6. ledd Jf. 1. ledd, 2.alt./2. ledd).....	35
6.10. 3311 Uaktsomt heleri – bistand (§317, 6. ledd, jf., 1. ledd).....	36
6.11. 3312 Heleri grovt narkotika (§ 317, 4. ledd, jf., 1. ledd, 1. alt.)	36
6.12. 3313 Hvitvask grovt narkotika (§317, 4. ledd, jf., 1. ledd, 2. alt.)	37
6.13. 3399 Heleri/bistand, diverse.....	37
6.14. 3399 Heleri/hvitvask, diverse.....	37
8. Allmänna observationer och slutsatser.....	40
Bilaga 1	42
Bilaga 2	43

1. Syfte

Detta projekt handlar om penningtvätt. Ökokrim ger följande allmänna beskrivning av vad som menas med penningtvätt (hvitvasking):

”Hvitvasking handler om å kamuflere utbytte fra straffbare handlinger, men for at det skal vaere mulig å nyte fordelene av midlene må de først integreres i den legale økonomien. Det er derfor viktig for den kriminelle å finne en måte å kontrollere utbyttet på uten å tiltrekke seg oppmerksomhet; enten ved å tilsløre midlenes opprinnelse, endre midlenes form eller flytte utbyttet til et sted hvor det er mindre sannsynlig å vekke oppmerksomhet.”

Hvitvasking är straffrättsligt reglerat i § 317 i den norska straffeloven.¹

Syftet med projektet är att analysera statistiken över brott mot § 317, som behandlar både häleri och penningtvätt. Bakgrunden till detta är att det finns en misstanke om att det sker en del felregistreringar i statistiken med anknytning till § 317 vilket ger upphov till låga penningtvättstal för Norge jämfört med andra länder.

2. Problemet som undersöks

Som nämnts är anledningen till projekten en misstanke om att det förekommer felregistreringar i statistiken rörande § 317 i strafflagen. Paragraf 317 har följande lydelse:

”§ 317. Den som mottar eller skaffer seg eller andre del i utbytte av en straffbar handling (heleri), eller som yter bistand til å sikre slikt utbytte for en annen (hvitvasking), straffes med bøter eller fengsel inntil 3 år. Som å yte bistand regnes blant annet det å innkreve, oppbevare, skjule, transportere, sende, overføre, konvertere, avhende, pantsette eller la investere utbyttet. Likestilt med utbyttet er gjenstand, fordring eller tjeneste som trer istedenfor utbyttet.

For hvitvasking straffes også den som gjennom konvertering eller overføring av formuesgoder eller på annen måte skjuler eller tilslører hvor utbyttet fra en straffbar handling han selv har begått, befinner seg, stammer fra, hvem som har rådigheten over det, dets bevegelser, eller rettigheter som er knyttet til det.

Den som overtrer første ledd eller annet ledd kan straffes selv om ingen kan straffes for handlingen utbyttet stammer fra på grunn av bestemmelsene i §§ 44 og 46.

Grov overtredelse av første eller annet ledd straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om overtredelsen er grov, skal det særlig legges vekt på hva slags straffbar handling utbyttet stammer fra, verdien av utbyttet, størrelsen på den eventuelle fordelen gjerningspersonen har mottatt eller skaffet seg eller andre, og om den skyldige har drevet heleri eller hvitvasking sedvanemessig. Gjelder det utbytte av narkotikaforbrytelser, skal det også legges vekt på art og mengde av det stoffet utbyttet knytter seg til.

---

¹ <http://www.okokrim.no/hvitvasking>

Gjelder overtredelsen utbytte av en narkotikaforbrytelse, kan under særdeles skjerpene omstendigheter fengsel inntil 21 år idømmes.

Uaktsom overtredelse av første eller annet ledd straffes med bøter eller fengsel inntil 2 år.

Straff etter denne paragrafen får likevel ikke anvendelse på den som mottar utbyttet til vanlig underhold av seg eller andre fra en som plikter å yte slikt underhold, eller på den som mottar utbyttet som normalt vederlag for vanlige forbruksvarer, bruksting eller tjenester.”

I § 318 strafflagen finns följande bestämmelse som anknyter till § 317:

”Den som inngår forbund med noen om å begå en handling som nevnt i § 317 første eller annet ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 år”

3. Undersøkningspopulationen

Projektet løper under perioden 2013 10 01 – 2014 03 15. På grunn av den relativt korta tid som står till buds för projektet har undersökningen begränsats till att avse alla avslutade ärenden avseende § 317 under år 2012 i Oslo polisdistrikt. Det rör sig om 1 247 ärenden. Som en jämförelse kan nämnas att antalet ”påtaleavgjorte” brott avseende § 317 år 2012 uppgick till 3 872 för hela landet. Anledningen till att avslutade ärenden har valts och inte anmälda ärenden är att det finns en önskan att kunna analysera ärendena hela vägen från anmälan till avslutning. Ett ärende kan avslutas genom dom, åtalsunderlåtelse, strafföreläggande eller avskrivning.

Strasak är det register som har använts för att ta ut de år 2012 avslutade 1 247 ärenden i Oslo polisdistrikt. Själva aktmaterialet i ärendena finns i BL registret.

Hur de 1247 ärendena fördelar sig på olika statistikgrupper framgår av tabellen nedan.

Tabell 1. Antal avslutade § 317 ärenden i Oslo polisdistrikt 2012 fördelade på statistikgrupper

Statistikgrupper	Antal
3301 Heleri (§ 317, 1. ledd, 1. alt.)	1 041
3301 Simpelt heleri – mottak av utbytte (§ 317, 1. ledd 1. alt.)	91
3304 Grovt heleri – mottak av utbytte (§317, 3. ledd, jf. 1. ledd)	10
3304 Heleri grovt (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)	35
3305 Grovt narkotikaheleri – mottak av utbytte (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd)	1
3305 Heleri narkotika s skjerp (§ 317, 5. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)	8
3306 Heleri uaktsomt (§ 317, 6. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)	32
3307 Heleri/hvitvask, datainformasjon (§317)	1
3308 Hvitvask (§ 317, 1. ledd, 2. alt./2. ledd)	4
3309 Hvitvask grovt (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 2. alt./2. ledd)	1
3311 Hvitvask uaktsom (§ 317, 6. ledd, jf. 1. ledd, 2. alt./2. ledd)	8
3311 Uaktsamt heleri – bistand (§ 317, 6.ledd, jf. 1. ledd)	1
3312 Heleri grovt narkotika (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)	6
3313 Hvitvask grovt narkotika (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 2. alt.	1
3399 Heleri/ bistand, diverse	2
3399 Heleri/hvitvask, diverse	5
Totalt	1 247

Statistikgrupperna fick ändrad text fr.o.m. 14.12.2010 för att kodtexterna skulle anpassas till den nya lagtext, som hade vidtagits genom ändringslag 30. juni 2006 nr 49. Vissa av statistikgrupperna i tabellen ovan är dubblerade för att få med ärenden som är klassificerade enligt de gamla kodbeteckningarna men som blivit avslutade år 2012.

På grund av den begränsade tid som stått till förfogande för projektet har ingen totalundersökning gjorts av statistikgrupperna 3301 Heleri (§ 317, 1. ledd, 1. alt.) 1 041 ärenden och 3301 Simpelt heleri – mottak av utbyte (§ 317, 1. ledd, 1. alt.) 91 ärenden. Det är samma typ av ärenden som behandlas i dessa båda statistikgrupper. Det är endast beteckningarna som ändrats 14.12.2010. En 20-procentig stickprovsundersökning har genomförts beträffande dessa två statistikgrupper. Stickprovet omfattar 226 ärenden. Samtliga 115 ärenden i övriga statistikgrupper har behandlats. Sammanlagt har aktmaterialet i 341 ärenden gått genom.

Det ska framhållas att i materialet finns inga ärenden som utretts av Ökokrim. Ökokrim utreder och åtar självständigt de ärenden myndigheter väljer att driva.

4. Undersökningsmetoder

Undersökningen baserar sig helt på aktmaterialet till de § 317 ärenden som avslutats år 2012. Aktmaterialet har tagits fram ur BL-registret.

Först har det anmälningnummer som tagits fram i Strasak över avslutade ärenden år 2012 i Oslo polisdistrikt slagits fram i BL. Om anmälningen varit en ”vedlegssak” har därefter ”huvudsaksnumret” slagits fram. I ”huvudsaken” har sedan domen slagits fram.

Fanns det ingen dom har det kontrollerats om ärendet blivit avskriven eller om det finns ett föreläggande eller en åtalsunderlåtelse.

Aktmaterialet till alla anmälningar, domar, förelägganden och åtalsunderlåtelser har skrivits ut. Vid oklarheter har även annat relevant material i akterna skrivits ut.

Innehållet i de ärenden där penningtvätt på något sätt är aktuellt har refererats. Att penningtvätt på något sätt är aktuellt betyder olika saker. Det kan betyda att en misstanke föreligger som leder till fällande eller friande dom. Det kan också betyda att en misstanke är formulerad i en anmälan men att detta inte leder till en dom utan att ärendet blir avskrivet eller att föreläggande blir beslutat eller att det blir åtalsunderlåtelse. Att penningtvätt är aktuellt kan slutligen betyda att i en anmälan beskrivs ett penningtvättsförfarande som inte tas upp som det misstänkta brottet som förorsakat anmälan.

På samma sätt kan ett penningtvättsförfarande beskrivas i domen utan att det i domen formuleras som en misstanke. I dessa sistnämnda fall är det min bedömning av ärendet som föranleder att penningtvätten tas upp till behandling.

I projektet har misstanke i anmälan noterats och sedan har även misstanken som den framställs i domen noterats. Misstanken i såväl anmälan som dom har sedan jämförts med den lagparagraf som straffet eller annan påföljd grundar sig på.

I de ärenden där endast § 317, första ledd åberopas har det analyserats vilket alternativ som det rimligtvis rör sig om och som skulle ha kunnat anges i domen eller beslutet.

I de fall självtvätt bedöms föreligga utan att det anges i anmälan, dom eller annat beslut har det gällt att var extra uppmärksam på vad som hör till primärbrottet och vad som inte hör till. I dessa bedömningar har Riksadvokatens riktlinjer ”Selvvasking – Retningslinjer för praktiseringen av straffeloven § 317 annet ledd (05.07.2007)” varit vägledande.

I samtliga referat av ärenden där penningtvätt är aktuellt har, om aktmaterialet gjort det möjligt, följande frågor behandlats:

- Misstanken så som den är formulerad i både i anmälan och i domen.
- Kortfattad gärningsbeskrivning.
- Domens formulering i domskälen. Hänvisas det till § 317, 1. ledd, 2. alternativ om det klart framkommer i gärningsbeskrivningen att det är fråga om penningtvätt, eller hänvisas det endast till § 317, 1. ledd utan att det anges något alternativ?
- Hänvisas det till § 317, 2. ledd om det klart framgår att det rör sig om självtvätt?
- Misstänks eller döms den åtalade inte för penningtvätt trots att det är fråga om penningtvätt enligt min bedömning?
- Vilket straff utdöms? Överträdelsen av § 317 är i de flesta ärenden endast ett av flera brott. Hur straffet korresponderar mot penningtvättsbrottet sett i relation till andra brott kommer inte att analyseras i detta projekt.
- Vilket belopp handlar penningtvätten om?
- Är ärendet rätt statistiskt klassificerat? Denna fråga besvaras utifrån min bedömning av ärendets innehåll.

I projektet i sin helhet används ett numreringssystem av ärendena som utgörs av en bokstav och en siffra. Bokstaven refererar till en pärm med viss bokstavsbezeichnung där aktmaterialet till ärendena är insatt. Siffran refererar till i vilken ordning aktmaterialet till respektive ärende är insatt i pärmarna.

5. Undersökning av statistikgrupperna 3301 Heleri (§ 317, 1. ledd, 1. alt.) och 3301 Simpelt heleri – mottak av utbytte (§ 317, 1. ledd, 1. alt.)

5.1. Resultatet av stickprovsundersökningen

En 20-procentig stickprovsundersökning har genomförts av vilka föremål eller pengar som omfattas av de häleriärendena som återfinns i statistikgrupperna 3301 Heleri (§ 317, 1. ledd, 1. alt.) 1041 ärenden och 3301 Simpelt heleri – mottak av utbytte (§ 317, 1. ledd 1. alt.) 91 ärenden.

Avsikten med undersökningen har varit att på ett överskådligt sätt ge en så detaljerad bild som möjligt av dessa ärendens karaktär. Resultatet framgår av tabell 2.

Tabell 2. Föremål eller pengar som omfattas av de häleriärenden som återfinns i statistikgrupperna 3301 Heleri (§ 317, 1. ledd, 1. alt.) 1041 ärenden och 3301 Simpelt heleri – mottak av utbytte (§ 317, 1. ledd 1. alt.) 91 ärenden– ett 20-procentigt stickprov

Innehav av stulna kredit- och betalkort, bankkort, pass, körkort och id-kort.	70
Innehav av stulna mobiltelefoner	37
Innehav av stulna cyklar	32
”Brukstyveri” av bil	22
Innehav av stulna kläder	10
Innehav av pengar som utgjort utbytte av narkotika försäljning	8
Innehav av stulna bilar eller släpvagnar	7
Innehav av stulna datorer	6
Innehav av oförtullade eller stulna cigaretter eller tobak	5
”Brukstyveri” av motorcykel	4
Innehav av oförtullad alkohol	2
Innehav av stulen moped	2
Innehav av stulna verktyg	2
Innehav av stulen kamera	2
Innehav av stulen TV	2
Innehav av stulna bilnummerskyltar	2
Innehav av stulna smycken	1
Innehav av stulna resekort	1
Innehav av stulna använda tomflaskor	1
Felkodade, sakerna är inte brott mot § 317	10
Summa	226

De 10 ärenden som är felkodade gäller 3 fall av stöld, 1 grovt rån och 6 fall av innehav av narkotika.

I bilaga 2 finns en nyckel som ger tillgång till aktmaterialet för ärendena i tabellen ovan.

De foremål som forekommer i ärendena i tabell 2 karakteriserer verksamheten hos en homogen grupp av sosialt utslagna personer som i flertalet fall är missbrukare, arbeidslösa och bostadslösa och som driver omkring i Oslo city. Flertalet ärenden fångas opp av ordningspolisen i deras patrullerande tjenstgøring. I tabellen ovan har de ulike ärendena lagts in under en typ av foremål även om det händes att eksempelvis både häleri av telefon och kredittkort forekommer i samma ärende. I dessa fall rör det sig normalt om något annet foremål som återfinns i tabellen. Den dominerande typen av foremål har i dessa fall fått bestemme klassifiseringen av saken. Det forekommer ett par fall där den misstänkte har samlat på sig en tjuvgømme som rymmer lite andra saker såsom en soffa og diverse biltillbehør.

Det hela handlar om vad man skulle kunna kalle en hälerimarknad där utbudet består av de foremål som återfinns i tabellen.

Før att ytterligere illustrere karaktären hos dessa ärenden ska i det følgende ges konkrete eksempel på några av de typer av häleri som redovisas i tabell 2.

5.2. Exempel på häleriärenden

5.2.1. Innehav av stulna kredit- og betal kort, bankkort, pass, kørkort og id-kort.

” II Straffeloven § 317 første ledd

For å ha mottatt eller skaffet seg eller andre del i utbytte av en straffbar handling eller ytet bistand til å sikre slikt utbytte for en annen

Grunnlag:

a) Forut for torsdag 12. januar 2012 i Oslo mottok han et kredittkort tilhørende ...til tross for at kortet var stjålet.

b) Mandag 16. januar 2012 kl. 13.40 i Thereses gate 33 B i Oslo oppbevarte han et Crecokort tilhørende ..... til tross for at kortet er stjålet.

c) Lørdag 4. februar 2012 kl. 16.53 i Møllergata 4 i Oslo oppbevarte han et bankkort, et Cresco Mastercard og et NAF medlemskort til tross for at disse er stjålet.

d) Forut for tirsdag 7. februar 2012 mottok han fire bankkort til tross for at disse var stjålet.

e) Lørdag 24. mars 2012 kl. 06.39 i Årvollveien 62 C i Oslo oppbevarte han et kredittkort tilhørende ..... til tross for at dette var stjålet.”
(Nr. i projektet: B 61. Dom 12- 064883MED-OTIR/03)

”Mandag 26.11.12 arbeidet jeg kveldsvakt ved Grønland politistasjon, ”åpne rusmiljøer”. Jeg gikk sivil fotpatrulje sammen med pb. ....

Til tid og sted som beskrevet over ble siktede **XX** pågrepet for heleri av pass og diverse andre dokumenter. Siktede hadde reist med toget, men ikke betalt for reisen. NSB-kontrollørene kom til politiposten for å få rett personalia på siktede.

Han forklarte at han hadde funnet dokumentene på gaten. Det er en forklaring jeg ikke festet nevneverdig lit til fordi personen på passet og dokumentene var fra Hviterussland. Det er

samme land som siktede er fra. Videre oppbevarte siktede dokumentene pakket i en reklameflyer mellom buksa og undertøyet. Det er et unaturlig sted å oppbevare dokumenter. Personen på dokumentene, **YY**, kan ligne på siktede (**XX**).”
(Nr. i projektet: B 5. Anm. nr. 12351559)

5.2.2. Innehav av stulna mobiltelefoner

”Søndag 07.10.12 kjørte jeg dagsettet sammen med pb ... . Vi kjørte uniformert tjenestepatrulje med kallesignal ... . Pb ... var leder og sjåfør. Ca kl 08.45 fikk vi melding om at det var et mulig innbrudd pågang i nærheten av Agathe Grøndahls gate og Per Kvibergsgate. Vi får kontakt med melder ved Thorhovsparken og han påviser et bygg som ligger i det nordvestlige hjørnet inne i parken. I bygget kommer vi i kontakt med ... , heretter kalt siktede. Hun hadde ikke identitetskort på seg, men ble identifisert ved at hun har en tatovering av en delfin på venstre kinn. På stedet var også **YY**. De to hadde tatt tilhold i bygget den natten, men påstod at døren allerede var ulåst og at de ikke hadde brutt opp noe for å ta seg inn.

Da de ryddet sammen tingene sine så pb ... en helt ny iPhone 5. På spørsmål fra pb ... svarte siktede at denne var hennes og at hun fått den i gave av sin bror **XX**. Siktede hadde vært på besøk hos **XX** i går 06.10.12. **XX** bor på Marcus Thranes hvor han er under behandling for rusmisbruk. Iphonen var i originalesken og ikke brukt. Siktede kunne ikke fremvise kvittering for telefonen. På spørsmål om hva telefonnummeret till **XX** var, svarte siktede at hun ikke hadde fått dette av ham. Hun var heller ikke sikker på om han hadde telefon da han ifølge henne ikke er spesielt opptatt av dette. Vi informerte siktede om at vi ville ta telefonen i beslag og at hun ville bli anmeldt for heleri. Om hun eller evt **XX** kunne fremskaffe og fremvise kvittering for kjøp av telefonen, ville hun få denne utleveret igjen og anmeldelsen bli trukket. Siktede forstod ikke hvordan hun skulle få tak i kvittering for hun trodde ikke broren tok vare på slike ting. Hun ble da fortalt at **XX** kunne ta kontakt med butikken han kjøpte telefonen fra og få ut et kopi av kvitteringen. Siktede svarte med at hun ikke trodde broren ville gjøre dette fordi han var så lei av at politiet plaget ham. Hun trodde at broren heller bare ville kjøpe en ny telefon til henne.

....

Siktete ble sammen med **YY** bortvist fra området i 24 timer.”
(Nr. i projektet: A 23. Anm. nr. 12285837)

”Tirsdag 17.01.12 kjørte jeg sivil patrulje .. med bruksnummer ... sammen med politibetjent **X**. Vi benyttet begge uniform. Samme dag ca 12.50 satt jeg alene i bilen i Dannevigsgveien. Jeg observerte at to gutter tok post fra postkasse til Dannevigsgveien 6. De kiket også oppi andre postkasser. Det var tydelig at guttene stjal post fra postkasser. Jeg tok straks kontakt med guttene. De kunne ikke forevise legitimasjon men de opplyste å hete **AA** og **BB**. Det var **BB** som hadde posten på innsiden av sin jakke. Pb **X** , som hadde kommet til stedet, leverte tilbake posten som var adressert til Dannevigsgveien 6.

AA hadde to stjålne mobiltelefoner på seg. Se sak .... **AA** opplyste å ha ”fått” disse på en ungdomsklubb som heter ”Hopp i havet”. Pb **Y**, som også kom til stedet, ringte ”pappa” på den hvite mobilen, beslag .... Pb **Y** kom da i kontakt med **NN**, som kunne bekrefte at hans datter hadde blitt frastjålet sin mobil. Vi fikk bistand av patrulje .. til å kjøre **AA** og **BB** til barnevernet.”

(Nr. i projektet: B 92. Anm. nr. 11975179)

5.2.3. Innehav av stulen sykkel

”09.10.12 kjørte jeg og Pb ... uniformert patrulje, med kallesignal ... Vi jobbet dagsett. Vi kjørte i rundkjøringen Alexandet Kiellands plass. Der så vi en syklist med grønn jakke som senere viste seg å være **NN**, heretter omtalt som mistenkte. Mistenkte sto først utenfor Ila Hybelhus og pratet med en gjeng, formentlig narkomane. I det vi kom mot Ila Hybelhus begynte mistenkte å sykle fra stedet, i Waldemar Thranes gate og mot St. Hanshaugen. Mistenkte syklet på en Giant sykkel, som formentlig så ut til å ha en betydelig verdi. Vi kjørte etter mistenkte og stoppet han. Han forklarte at han hadde kjøpt sykkelen av **AA** for 500 kr dagen før. Pb ... sjekket rammenummeret opp mot Smart Securitys register. Sykkelen tilhørte **CC**. Han ble kontaktet på stedet og forklarte at sykkelen hadde blitt stjålet fra Blindern søndag 07.10.12. Mistenkte forklarte at **AA** hadde fortalt at sykkelen ikke var stjålet. Men sa selv at det var litt mistenkelig at han bare betalte 500 kr for den. Mistenkte ble opplyst om sin rett til å ikke forklare seg til politiet. Han erkjente at han forsøkte å sykle fra stedet i det han så politiet. Mistenkte erkjente straffskyld for heleri og samtykket til et eventuelt forelegg for heleri.”

(Nr. i projektet: A 7. Anm. nr. 12292673)

”23.08.12 jobbet jeg nattevakt ved ordensavsnittet, Majorstua politistasjon. Jeg jobbet sammen med Pb. ... Vi jobbet uniformert. Ca klokken 04.30 fikk vi melding fra operationsentralen om å kjøre til Edvard Griegs Allè 26 hvor det skulle være innbrudd på gang. Vi kjørte utrykning til stedet og var fremme ca 04.35. På stedet fant vi ingen som holdt på å bryte seg inn, men vi påtraff en person, heretter kalt siktede som kom syklende inn ved Nordkappgata 22. Siktede syklet på en helt ny sykkel av merke White. Jeg tok kontakt med siktede og spurte om det var hans sykkel. Siktede svarte at det var hans sykkel og at han akkurat hadde polert sykkelen. Etter noen minutter sa siktede at det ikke var hans sykkel, men han hade lånt den av en venn som heter **NN**. Siktede visste ikke om det var **NN** sin sykkel eller hvor **NN** hadde fått den fra. Sikted visste ikke hva **NN** heter til etternavn og han hadde ikke telefonnummer till **NN**. Siktede forklarte at det er en billig sykkel og at han ikke hadde grunn til å tro at sykkelen kunne være stjålet. Jeg sjekket opp rammenummeret på sykkelen og den tilhører i følge Falck sykkelregister **AA**. Sykkelen er ikke meldt stjålet.

Siktede ble ransaket og det ble da funnet diverse bankkort, førerkort og lignende tilhørende forskjellig person. Siktede forklarte at han hadde funnet disse kortene hos en finsk mann som bor i samme oppgang som siktede. Siktede forklarte at den finske mannen lager falske kort. Siktede hadde tatt med seg kortene for å levere de hos blåkors, men han hadde ikke rukket å levere kortene før han ble stanset av oss. Siktede ville levere kortene og han mener at han ikke har gjort noe galt. Det ble funnet en kniv i en sykkellomme som hang på sykkelen. Sikted forklarte at denne kniven tilhører han. Siktede erkjenner straffesskyld for å ha båret kniv på offentlig sted 23.08.12.”

(Nr. i projektet: A 16. Anm. nr. 12233050)

5.2.4. Innehav av pengar som utgjort utbyte av narkotikaförsäljning

”Torsdag 22.09.11 jobbet jeg med åpne rusmiljøer i problemområdet østbanehallen, jernbanetorget og nedre delen av Karl Johan og området rundt. Jeg jobbet med pb ... og var iført sivile klær og hadde kallesignal ... .

Ca klokken 12.50 stående ved Skippergata 20 observerte vi flere narkomaner i samlet flokk. Litt i utkanten ca 10 meter ifra der vi sto og observerte fra gatehjørnet ble jeg oppmerksom på en eldre sliten narkoman som hang med hodet, var krokete i kroppen og iført slitne klær. Han gikk bort til en person med arabisk utseende å strak fram armen sin og overleverte det jeg oppfattet som papirlapper av penger. Araberen tok pengene og la de i høyre jakkelomme på en hvit treningsjakke han hadde på. Araberen overleverte noe tilbake til den narkomane som så forlot stedet.

Jeg og pb ... delte oss, jeg gikk over veien mot araberer og pb ... gikk lang veien forbi araberer. Han ble med en gang mistenksom da han tittet gjentatte ganger på oss og gikk ut i kjørefeltet og slik jeg oppfattet det prøvde å unnsnippe oss. Han rakk ikke begynne løpe før vi tok tak i han.

Araberer kunne ikke fremvise legitimasjon, men hadde tiltalebeslutning for salg av Rivotril liggende i lommen på navnet NN, heretter kalt siktede.

I høyre jakkelommefant jeg en sort pengebok/kortholder inneholdende 3x500kr, 1x200 kr, 5x100kr og 3x50 kr, til sammen 2 350 kr.

I siktedes bukselinning på høyre side bare holdt oppe av buksen var det et pillglass av merken Revitrol. Pilleglasset var merket med 100 tabletter av 2 mg, det var 48 piller igjen i glasset. Siktede snakket ikke norsk og veldig dårlig engelsk og trenger arabisk tolk i avhør. Siktede ble kjørt arresten. Siktede ble også anmeldt for heleri av pengene han hadde på seg.”

(Nr. i projektet: A 13. Anm. nr. 11825917)

5.3. Slutsats beträffande förekomst av penningtvätt

Slutresultatet av undersökningen av ärendena i dessa två statistikgrupper är att det inte förekommer något brott som skulle kunna betecknas som penningtvätt eller självtvätt. Hela karaktären på den verksamhet som förekommer i dessa ärenden liksom de personer som agerar underbygger också detta förhållande. Det är en småtjuvarnas och missbrukarnas marknad som återspeglas i de undersökta statistikgrupperna. Det går inte heller att spåra några ekonomiska brott bakom häleribrotten. Inte i något ärende framkom något som tydde på att ärendet initierats av underrättelseinformation från Ökokrims FIU enhet eller att ärendet tillförts sådan information vid något annat tillfälle.

Eftersom det 20-procentiga stickprovet inte uppvisar något fall av penningtvätt eller självtvätt är det inte orimligt att anta att det knappast finns några penningtvättsbrott bland de 1 132 ärendena i de aktuella statistikgrupperna.

6. Referat av ärenden där penningtvätt är aktuellt

I det följande behandlas ärendena i den ordning som statistikgrupperna är redovisade enligt tabell 1. Aktmaterialet till samtliga ärenden som förekommer i statistiken är genomgången.

6.1. 3304 Grovt heleri – mottak av utbyte (§ 317, 3. ledd, jf. 1. ledd)

6.1.1. Inledning

Det finns tio ärenden i denna statistikgrupp, och det skiljs inte på grovt häleri enligt § 317, 3. ledd, jf. 1. ledd 1. alternativ och grov penningtvätt enligt § 317, 3. ledd, jf. 1. ledd, 2. alternativ. Det går således inte att enbart av statistiken utläsa i hur många saker det förekommer penningtvätt. För att få veta detta måste man undersöka aktmaterialet i varje sak.

De ärenden som är registrerade i denna statistikgrupp följer den gamla koden som gällde fram till 14.12.2010 trots att lagen ändrades 2006. Alltså är det 4. ledd som gäller efter 2006 för grova överträdelse. Ärenden som är anmälda från 30 juni 2006 och fram till 14.12. 2010 registreras likväl här.

Rubriceringen av denna statistikgrupp omfattar endast ”grovt heleri - mottak av utbyte enligt § 317, 3. ledd, jf 1. ledd”. Trots detta förekommer det i två av de tio ärendena i denna statistikgrupp att tilltalade är dömda för grov självtvätt enligt § 317, 4. ledd jf. 2. ledd.

6.1.2. Stöld av konst, smycken och antikviteter – penningtvätt och självtvätt

(Nr i projektet: C 1. Anm. nr 11273755. Dom 11–158248 MED – OTR/04.)

Den 28. 05. 2010 blev Oslo polisdistrikt uppmärksammat på att någon försökte sälja 6 målningar av konstnären Sam Francis till Galleri .... i Amsterdam. Dessa målningar var efterlysta som stulna i Norge och uppgavs ha ett värde på 2,8 miljoner NOK. Tavlorna var stulna i september månad 2009 vid ett inbrott i lagerlokaler tillhörande en större konst- och antikvitetshandel i Oslo (Anm. nr 10 93 72 79). Sex personer var inblandade i stölden. Tavlor, smycken och antika föremål för mångmiljonbelopp stals.

”Gjelder nr 2”, dömdes bl.a. för grov självtvätt enligt § 317, 4. ledd, jf. 2. ledd till fängelse i 1 år och 4 månader, varav 8 månader gjordes villkorligt med en prøvotid på 2 år.

”Gjelder nr. 6” dömdes för överträdelse av § 317, 4. ledd jf. 1. ledd till fängelse i 120 dagar varav 90 dagar gjordes villkorligt med en prøvotid på 2 år. Alternativ er inte specificerat i domen, men det framgår klart att det er fråga om penningtvätt enligt 1. ledd, 2. alternativ. Det enda brott ” Gjelder nr 6 ” dömdes för var penningtvätten.

”Gjelder nr. 7” dömdes bl.a. för överträdelse av § 317, 6. ledd jf. 4. ledd, jf. 1. ledd till fängelse i 5 månader som gjordes villkorligt med en prøvotid på 2 år.

Beträffande den grova självtvätten sägs följande i domen:

”Straffelovens § 317, annet ledd jfr fjerde ledd: .....

Grunnlag:

Gjelder nr. 2 .....nr. 6 ..... og nr. 7 .....

Torsdag 27. mai 2010 i galleriet ... i Amsterdam i Nederland avhendet han til galleriet mot en delbetaling på EURO 75.000:- 6 stk malerier, malt av kunstneren Sam Francis, til en samlet verdi av ca NOK 2.800.000:- . Maleriene var stjålet fra ..... AS/KB ..... i Oslo primo september 2009.”

Saken är delvis fel och delvis rätt statistiskt klassificerad.

6.1.3. Smuggling av cigaretter och dekodingsutrustning för skyddade tv-kanaler

(Nr i projektet: C 2. Anm. nr. 11 17 01 73 hänvisar till huvudsaksanmälan nr. 11088814. Dom 10-195637 MED-OTIR/07.)

I anmälning nr 11 17 01 73 misstänks en enskild företagare som ägde ett varuhus i stadsdelen Grønland i Oslo för grovt heleri – mottak av utbytte (§ 317, 3. ledd, jf 1. ledd.).

Han åtalas dessutom för att ha smugglat in 6.873.000 cigaretter till Norge. Förtullning av cigaretterna skulle ha medfört avgifter på NOK 17.304.316:-.

Han åtalades även för att ha överträtt strafflagen § 262 ”for i vinnings hensikt å ha innført, distribuert, solgt, leid ut, besittet, installert, vedlikeholdt eller skiftet ut dekodingsinnretning, når hensikten er å skaffe noen uautorisert tilgang til en vernet tjeneste”

I domen ges följande beskrivning av gärningen:

”I perioden 2007 til 10. august 2010 i Oslo, distribuerte han mot betaling dekodingsinnretninger til en kundekrets på om lag 5000 husstander for å skaffe mottakerne ulovlig tilgang til rekke vernede fjernsynskanaler, blant annet Aljazeera, Aljazeera Children, Aljazeera Sport, MBC, MBC Action, MBC Kids, ART Cinema, ART Movies, ARY Digital, Sony Max, B4U Movies, Star One, Star Gold, Star Plus, Zee TV, Zee Cinema og ARY One World. Virksomheten medførte et utbytte på om lag 17 millioner kroner.”

Den tilltalade dömdes bl.a. för grov självtvätt enligt § 317, fjerde ledd, jf annet ledd till fängelse i 6 år.

Som ”grunnlag” anges följande i domen:

”I perioden 2007 til 2009 i Oslo, disponerte han minst 9,8 millioner kroner som i det vesentligste var utbytte av straffbare handlingar, ved blant annet lån og investeringer som beskrevet nedenfor, med sikte på å tilsløre utbyttets opprinnelse.

2007

4.144.368 – Låneytelse til XX

2008

1.350.000 – Låneytelse til XX

1.640.000 – Kjøp av næringslokale i ....

1.700.000 – Egenkapital samt første årsavdrag ved kjøp av ....gård.
 Tillsammen 4.690.000:-
 2009
 500.000 – Låneytelse til XX
 270.000 – Inskudd på bank
 230.000 – Nedbetaling av bankgjeld
 Tillsammen 1.000.000:- ”

Domen har överklagats till Borgarting Lagmannsrett som uttalat följande:

”Tiltalebeslutning post IV, hvitvasking

Tiltalen post IV gjelder hvitvasking av penger, i form av investeringer eller overføringer med til sammen 9,8 millioner kroner, med sikte på å tilsløre utbyttets opprinnelse. Politiet har foretatt en privatforbruksberegning blant annet basert på tall i tiltaltes selvangivelser, hvor det fremgår at tiltalte i årene 2001 til 2009 hadde et overforbruk på mer enn 20 millioner kroner. Forsvarer har anført at tiltalte hadde eiendommer i Irak som gjør at den beregnede underbalansen er for høy og at tiltalte i en viss grad har drevet med ”havallvirksomhet”. Det fremgår av tingrettens premisser at ”tiltaltes upresise forklaringer om hvordan han har skaffet seg midler til investeringer her i landet har ingen troverdighet”. Lagmannsretten er enig i dette og slutter seg til tingrettens premisser som er dekkende for lagmannsrettens syn.

Det er endelig avgjort ved tingrettens dom at heleriet er grovt. Strafferammen for overtredelse av straffeloven § 317 andre jf fjerde ledd, er fengsel i inntil seks år. Det trekkes i skjerpene retning at tiltalte har overtrådt reglene i bokføringsloven, noe som gjør det umulig å rekonstruere hva som er omsatt i hans forretning. Lagmannsretten mener at forholdet i tiltalen i post IV isolert sett kvalifiserer til fengsel i minst et år.”

I Lagmannsrettens domskäl sägs:” I tingrettens dom gjøres den endring at inndragningsbeløpet settes til 12 – tolv – millioner kroner. For øvrig forkastes anken.”

Saken är fel statistiskt klassificerad.

6.1.4. Grovt häleri – bistånd genom bruk av klientkonto

(Nr. i projektet: C 3. Anm. nr. 11169514.)

I Anm. nr 11 16 95 14 är formuleringen av misstanken följande: ”Grovt häleri – bistånd gjennom bruk av klientkonto”. I denna anmälan hänvisas till anm nr. 11 16 91 70 som är en ”huvudsaksanmälan”.

Följande uppgifter om det misstänkta fallet finns i den sistnämnda anmälan:

”Den 11.02.10 ble det overført 200 000 kroner fra NN sin personlige konto til konto nr. .... i ---- Bank. Denne kontoen disponeres av mistenkte og har status som klientkonto i følge saksbehandler i ... Bank.

Den 15.02.10. ble det overført 450 000 kroner på samme måte. Den 16.02.10 ble det overført 100 000 kroner på samme måte og den 18.02.10 ble det overført 200 000 kroner.

I alt er det på 7 dager overført 950 000 kroner fra NN til mistenkte.

På bakgrunn av at mistenkte helt klart kjente til NN sin kriminelle bakgrunn, jfr tidligere dommer for blant annet grovt bedrageri og dokumentfalsk, samt at mistenkte kjente til NN sin rolle i ... .. AS, burde han forstå at pengeoverføringene kune stamme fra kriminell virksomhet.”

De oppgifter som framgår av anmälan tyder på ett typiskt penningtvättsärende. Ärendet har emellertid blivit avskrivet med motiveringen ”Henl. 050 – intet straffbart forhold”. Det finns ett åtalsbeslut mot den misstänkte i ett annat ärende, nämligen för att ha lämnat falska oppgifter till register och myndigheter om styrelseledamöter och bolagsföreträdare.

Så som det framstår av innehållet i anmälan är det fråga om en klar misstanke om penningtvätt enligt § 317, 1. ledd, 2 alternativ. Saken är korrekt statistiskt klassificerad.

6.1.5. Bulvan (stråmann) som tvättar pengar genom att upplåta sina konton

(Nr. i projektet: C 5. Anm. nr. 11446173.)

I anmälan 11 44 61 73 finns en misstanke om grovt heleri – mottak av utbytte (§ 317, 3. ledd, jf 1. ledd.). Därutöver finns endast en hänvisning till nedanstående ”foreløpige siktelse” som har følgende lydelse:

”Straffeloven § 317 fjerde ledd jf første ledd

for å ha mottatt eller skaffet seg eller andre del i utbytte av en straffbar handling eller ytet bistand til å sikre slikt utbytte for en annen.

Grunnlag:

I tidsrommet ca januar – september 2010 mottok han ved gjentatte anledninger beløp i norsk og utenlandsk valuta for sammenlagt mer enn NOK 500 000, og dette var utbytte av straffbare handlinger.”

Ärendet blev avskrivet med hänvisning till ”058 – Bevisets stilling”.

Det finns ett mycket utförligt förhørsprotokoll i ärendet, där det tydligt framgår att det är fråga om en bulvan (stråmann) som hjälper till med penningtvätt enligt § 317, 1. ledd, 2. alternativ.

Så som det framstår av innehållet i anmälan är det fråga om en misstanke om penningtvätt enligt § 317, 1. ledd, 2 alternativ. Ärendet är korrekt statistiskt klassificerad.

6.1.6. Kvinna som delar lägenhet med manlig heroinsmugglare (1,4 kg heroin) och anmäls för växling och utførsel av pengar

(Nr. i projektet: C 6. Anm. nr. 11051818.)

I anmälan 11 05 18 18 är kvinnan NN anmäld för Grovt heleri – mottak av utbytte (§ 317, 3. ledd, jf. 1. ledd).

NN ”anmeldes for i tidsrommet 20 – 31.07.2009 heleri av til sammen 230 010 kr. Heleriet består i veksling og utførsel av penger fra vekslingsinstitusjoner som Forex, Fexco og Western Union i Oslo.”

NN är även registrerad för utførsel i valutaregistret. Heroinsmugglaren som hon delar lägenhet med har i förhör förklarat att han fått pengarna överförda till Spanien av NN. Kvitto på överföringarna har beslagtagits i NN:s lägenhet.

NN förnekar att hon gjort några överföringar.

Det finns en dom mot heroinsmugglaren och en annan manlig medbrottsling till honom.

Ärendet blev avskriven på grund av ”058 - Bevisets stilling”.
Ärendet är rätt statistiskt klassificerad.

6.1.7. Grovt häleri – penningtvätt av 3,9 miljoner kronor

(Nr. i projektet: C 8. Anm. nr 10999957.)

I anmälan 10999957 framgår att den misstänkte XX har upprättat en enskild målerifirma i Oslo. Från företagets konton har det gjorts kontantuttag på ca 4.000.000 kr. Dessa pengar har en medbrottsling YY mottagit på ett konto som denne upprättat i en fiktiv byggnads- och målerifirma. Pengarna misstänks han sedan ha tvättat på olika sätt. YY är i Anm. nr 10863930 misstänkt för penningtvätt av totalt ca 13 miljoner kronor. 3 900 000 kr som kommer från XX:s konto ingår i dessa 13 miljoner kr.

Detta ärende har blivit avskrivet på grund av ”058 – Bevisets stilling”.
Ärendet är korrekt statistiskt klassificerad.

6.1.8. Hallickverksamhet och tvätt av pengar som intjänats på hallickverksamheten

(Nr. i projektet: C 9. Anm. nr. 11464735.)

I anmälan 11 46 47 35 misstänks två personer för grovt heleri – mottak av utbytte (§ 317, 3. ledd, jf. 1. ledd).

De misstänks för att driva hallickverksamhet genom att på Internet bedriva en form av annonsbyrå där prostituerade mot betalning får infört sina annonser. Polisen anser att de misstänkta tjänar stora summor på hallickverksamheten. Vidare anser polisen att de döljer sina intäkter genom att kanalisera pengarna genom olika in- och utländska bolag. De har också investerat i inköp av en gård för 3.600.000 kr och en andelslägenhet för 408.000 kr. samt en sportbil värderad till ca 650.000 kr och en ny personbil för 300.000 kr som det inte finns någon skuld på.

Det är också stor skillnad mellan de misstänkta lagliga inkomster och deras konsumtion. Såsom ärendet beskrivs i anmälan rör det sig om självtvätt under förutsättning att annonsverksamheten är straffbar. Så har det tydligen inte bedömts i detta ärende eftersom ärendet är avskrivet på grund av ”050 – Intet straffbart forhold”.

Ärendet är felaktigt statistiskt klassificerad.

6.1.9. Övriga ärenden i statistikgruppen (Nr. C 4, C 7 och C 10) där ingen misstanke om penningtvätt framställs

Ärende nr. C 4 handlar om två personer som driver en fitnessbutik och bedriver illegal försäljning av dopingpreparat av typ anabola steroider. De blir dömda för bl. a. § 317 fjerde ledd, jf förste ledd. Alternativ är inte specificerat, men inget framkommer som visar på penningtvätt enligt 1. ledd, 2. alternativ eller självtvätt enligt § 317, 2. ledd.

Ärende nr. C 7 handlar om en tjuvliga bestående av 11 personer från Rumänien som ägnat sig åt allahanda stölder och inbrottsstölder.

De döms för § 317, 4. ledd utan att det i domskälen anges vilket ledd som det grova brottet hänför sig till. Inget sägs om penningtvätt.

Ärende nr. C 10 slutligen gäller en tjuvliga med 17 personer från Rumänien och 1 person från Irak. De döms för § 317 fjerde ledd, jf förste ledd. Inget nämns om penningtvätt.

6.2. 3304 Heleri grovt (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)

6.2.1. Inledning

Rubriceringen av denna statistikgrupp som innehåller 35 ärenden omfattar endast ” heleri grovt (§ 317, 4. ledd, jf 1. ledd” 1.alt.) och här förväntar man sig inga penningtvättsärenden. Trots detta förekommer det i denna statistikgrupp att tilltalade är dömda både för penningtvätt enligt § 317, 1. ledd, 2. alternativ och för grov självtvätt enligt § 317, 4. ledd, jf. 2. ledd.

6.2.2. Bankbedrägerier - självtvätt

(Nr. i projektet: D 3. Rettsbok 12-124830ENE-OTIR/01)

I anmälan nr.11 74 01 14 misstänks en man för grov penningtvätt (§ 317, 4. Ledd, jf. 1. ledd, 2. Alt./2. ledd) .

Den tilltalade har gjort sig skyldig till ett flertal bedrägerier mot banker. Han dömdes för 23 fullbordade grova bedrägerier på ca 20 miljoner NOK, 10 försök på grova bedrägerier på ca 26 miljoner NOK samt tre ”simple” bedrägerier. Pengarna har inte kommit till rätta.

I domen är misstanken formulerad som brott mot § 317, 4. ledd, jf 1. ledd.

I ”grunnlag” sägs följande:

”I en periode fra 2006 til 2010 i Oslo-området overførte han ca. kr 3.600.000:- fra Norge til forskjellige mottakere, vesentlig i Dubai, Forente Arabiske Emirater, til tross for at pengene stammet fra straffbare handlinger.”

Misstanken i domen är formulerad som brott mot § 317, 4. ledd, jf. 1. ledd. Även om inget sägs i domen om penningtvätt måste saken bedömas som ett fall av penningtvätt, dock inte enligt 1. ledd, 2. alternativ utan såsom självtvätt enligt § 317, 2. ledd.

Han döms till sju års fängelse. Han döms emellertid inte för det misstänkta brottet mot § 317, 4. ledd, jf 1. ledd, som skulle ha kunnat inrymma en penningtvättsgärning eftersom alternativet inte är specificerat.

Saken är felaktigt statistiskt klassificerad.

6.2.3. Överföring av pengar till utlandet – självtvätt och penningtvätt

(Nr. i projektet: D 5. Anm. nr 92 93 481. Dom 12 - 1133002 MED-OTIR/02)

I anmälan nr. 92 93 481 är misstanken grovt häleri (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.), men i detta ärende förekommer både självtvätt enligt § 317, 2. ledd och penningtvätt enligt 1. ledd, 2. alternativ. Denna sak förekommer fyra gånger i statistiken under olika statistikgrupper, vilket kommer att framgå i det följande.

Tre personer är åtalade i saken.

”Gjelder nr. 1” misstänks för grov självtvätt enligt § 317, 2. ledd, jf. 4. ledd enligt följande:

”Grunnlag:

I perioden fra lørdag 16. mai 2009 til tirsdag 25. oktober overførte han til utlandet minst kr 249 407 som var utbytte fra eget salg av narkotika, formentlig heroin, således:

- ved flere anledninger i forskjellige banker i Oslo, fikk han Gjelder 2 til å overføre til sammen kr 227 230 til ulike adressater i blant annet Gambia, Tyskland og Senegal.
- ved tre anledninger i forskjellige banker i Oslo, fikk han Gjelder 3 til å overføre til sammen kr 22 177 til ukjente adressater i Spania og Gambia.”

”Gjelder nr 2” misstänks för brott mot § 317, 1. ledd, jf. 4. ledd. Det utsägs inte att det är fråga om 2. alternativet. Men helt uppenbart svarar det beskrivna beteende mot 2. alternativet, dvs penningtvätt.

Följande sägs i domen:

”Ved flere anledninger i perioden fra lørdag 16. mai 2009 til fredag 14. oktober fra forskjellige banker i Oslo, overførte hon til sammen kr 227 230 til ulike adressater i blant annet Gambia, Tyskland og Senegal. Pengene var utbytte fra salg av narkotike, formentlig heroin.”

”Gjelder nr 3” misstänks för brott mot § 317, 1. ledd, 2. alternativ.

Följande sägs i domen:

” I perioden fra lørdag 9 april 2011 til tirsdag 25. oktober 2011 fra forskjellige vekslingskontorer i Oslo, overførte han til sammen kr 22 177 til utlandet. Dette til tross for at pengene stammet fra salg av narkotika.”

”Gjelder nr 2” frikändes . ”Gjelder nr 1” dömdes bl.a. för brott mot § 317, 2. ledd till fängelse i sex år. ”Gjelder nr 3” dömdes bl.a. för brott mot § 317, 1. ledd, 2. alternativ till fängelse i nio månader.

Saken är felaktigt statistiskt klassificerad.

6.2.4. Häleri av stöldgods och penningtvätt

(Nr. i projektet: D 8. Dom 11-192119MED-OTIR/05)

Den tilltalade är misstänkt för brott mot § 317, 4. ledd jf 1. ledd.

I domen sägs bl.a. följande som pekar på penningtvätt.

”b) I perioden 7. januar til 1. juli 2011 i Oslo vekslet og/eller sendte han ut av Norge til sammen kr. 132.091:- til tross for at pengene var utbytte av straffbare handlinger.”

I domen sägs vidare:

”Ved straffutmålingen må det i skjerpene retning legges betydelig vekt på at tiltalte nå dømmes for flere tilfelle av helerier av stjalne gjenstander og overføring eller veksling av penger som skriver seg utbytte av straffbare handlinger. .... Det må også legges vekt på at han har sendt penger som stammer fra straffbare handlinger til personer i utlandet, og at han eventuelt har bistått andre med å sende slike penger.”

Han døms bl.a. for overträdelse av § 317, 1. ledd, jf. 4. ledd till fängelse i ett år och nio månader.

I domen sägs ingenting om penningtvätt. Ärendet torde dock kunna betraktas som grov penningtvätt enligt § 317, 1. ledd, 2. alt. jf. 4. ledd.

Saken är felaktigt statistiskt klassificerad.

6.2.5. Handel med gamla mynt - tänkbar kanal för penningtvätt

(Nr. i projektet: D 13. Anm. nr.11711626)

En myn্থandelsinnehavare är enligt anmälan nr. 11 71 16 26 misstänkt för grovt häleri (§ 317, 4. ledd, jf 1. ledd, 1. alt.) eftersom han sålt tre guldbrakteater från folkvandringstiden eller merovingertiden och ett silvermynt billigt till ett pris av 70.300 Euro, cirka NOK 700 000:- . Det verkliga värdet misstänks vara mycket högre.

Myn্থandlaren blev inte åtalad för penningtvätt utan för överträdelse av ”brukthandelloven § 5 jf § 4 jf brukthandelforskriften § 10 hvoretter den som driver handelsvirksomhet med salg av brukte og kasserte ting, skal føre protokoll godkjent av politiet over alle mottatte ting. Dette gjelder enten tingen er mottatt mot vederlag eller ikke.”

Myn্থandelsinnehavaren fick ett föreläggande på 8 000 kr för att ha underlåtit att protokollföra föremålen.

Polisen har inte gått vidare med ärendet och efterforskat för vems räkning myn্থandlaren sålt mynten och vem som har köpt dem.

Detta ärende räknas inte med som en penningtvättsärende men har likväl refererats, eftersom man kan misstänka att denna bransch lämpar sig för vissa former av penningtvätt.

Saken är intressant så till vida att den visar att det kan handla om stora värden.

6.2.6. Pengar överförda till utlandet - penningtvätt

(Nr. i projektet: D 17. Anm. nr. 11 87 06 77. Det hänvisas till anm. nr 11 86 55 67.)

I ärendet finns endast ett beslut om ”pågreipelse og ransaking” på grund av misstanke om överträdelse av § 317, 4. ledd jf. 1. ledd. I detta sägs följande:

”I perioden fra 1.januar 2008 til høsten 2011 overførte hun penger til utlandet tross for at pengene stammet fra et straffbart forhold.”

Den misstänktes make sitter anhållen i Sverige misstänkt för narkotikabrott. Det kan misstänkas utifrån förhörprotokollet att hustrun har bidragit till penningtvätt utan att vara medveten om att pengarna hon skickat utomlands härrörde från straffbara handlingar.

Ärendet är avskrivet enligt ”103 Intet straffbart forhold bevist”.
Ärendet är felaktigt statistisk klassificerat.

6.2.7. Pengar overførda till utlandet - penningtvätt

(Nr. i projektet: D 18. Anm. nr. 11 87 06 39. Det henvisas till anm. nr 11 86 55 67.)

I ärendet finns endast ett beslut om ”pågrep og ransaking” på grund av misstanke om overträdelse av § 317, 4. ledd jf. 1. ledd. I detta sägs følgende:

”I perioden fra 1.januar 2008 til høsten 2011 overførte hun penger til utlandet tross for at pengene stammet fra straffbart forhold.”

Den misstänkte kvinnen i dette arende har sedan flera år tillbaka en nära relation med samme man som forekommer i arende nr D 17 og som sitter anholden i Sverige for narkotikabrott. Det kan misstänkes utifra forhørsprotokollet at kvinnen har bidragit till penningtvätt utan att vara medveten om att pengarna hon skickat utomlands hærørde fra straffbare handlingar.

Ärendet är avskrivet enligt ”103 - Intet straffbart forhold bevist”.

Ärendet är felaktigt statistisk klassificerat.

6.2.8. Pengar overførda till utlandet - penningtvätt

(Nr. i projektet: D 19. Anm. nr 11 06 82 15. Dom 11-096746MED-OTIR/02)

I anmælan nr. 11 06 82 15 misstænks den tiltalade for ”heleri/bistand” genom att ha engagerat två kvinner att hjelpe till med att ut ur landet skicke pengar som hærørde fra narkotikahandel.

Den tiltalade är misstænkt for overträdelse av § 317, 1. ledd, jf. 4. ledd.

I domens ges følgende gærningsbeskrivning:

”Tiltalte er en 22 år gammel kvinne opprinnelig fra Somalia. Hun er ikke tidligere domfelt eller bøtelagt. Hun skal nå dømmes for 12 tilfeller av grovt utbytteheleri for totalt til sammen kr. 171.033, ved å ha vekslet – eller overført penger til utlandet – som var utbytte av straffbare handlinger relatert til narkotikahandel. Retten ser bort fra at hun har forstått at det dreide seg om penger knyttet til narkotikahandel.”

Den tiltalade frikændes. Rettens motivering var følgende: ”Ut fra tiltaltes alder og modningsnivå har retten, dog under noe tvil, kommet til at det ikke kunne forventes at hun skulle ha i forstått at hun ble utnyttet i kriminell virksomhet av en hun oppfattet som en god venn gjennom lang tid. Hun blir derfor å frifinne.” Domen var enhällig.

Ärendet i sig torde dock kunne betraktas som penningtvätt enligt § 317, 1. ledd, 2. alt. jf. 4. ledd.

Ärendet är felaktigt statistisk klassificerat.

6.2.9. Känd økonomisk brottsling misstänkt for penningtvätt

(Nr. i projektet: D 20. Anm. nr 11 81 76 44.)

Anmälan nr. 11 81 76 44 avser en misstanke om grovt häleri (§ 317, 4. ledd, jf. 1.ledd, 1. alt.).

Endast följande sägs i anmälan:

” Politiet har over tid mottatt etterretningsinformasjon om att NN .... F nr ..... driver omfattende økonomisk kriminalitet i form av pengeutpressing, omfattende ulovlig utlån av penger til høy rente samt organisering av ulovlig pengespill. Informasjon tilsier at NN jevnlig har befattning med store pengebeløp som stammer fra kriminell virksomhet.

Informasjon tilsier også at NN:s økonomiske kriminalitet og pengeutpressing også knytter seg til hennes formelle forretningsdrift. NN har i følge Enhets – og foretaksregisteret roller i 14 selskaper.

NN er domfelt for 4 forhold, blant annet grovt ran med gjerningstidspunkt i september 2004, sak 87 23 294.

NN er i politiets straffesakssystem STRASAK registrert som mistenkt/siktet i 22 saker. En av disse sakene er pr dd ikke avgjort. Dette er sak 11 63 84 49 der NN er siktet for Str 1 § 266 1. ledd jf. 3. ledd.”

Ärendet blev avskrivet p.g.a. ”058- Bevisets stilling”.

Det är svårt att säga något med bestämdhet om vilken misstänkt gärning som ligger bakom anmälan.

Detta ärende räknas inte med som en penningtvättsärende men har likväl refererats eftersom det är det enda ärende som berör økonomisk brottslighet.

6.2.10. Penningtvätt under ”tvång”

(Nr. i projektet: D 21. Anm. nr. 11272480. Dom 11-146312MED-OTIR/03)

Anmälan nr. 11 27 24 80 är en anmälan om grovt bedrägeri. Anmälaren förestår ett företag och när han kontrollerade sitt företagskonto fredagen 21.05.10 upptäckte han att det hade förekommit en transaksjon som utförts av NN (den misstänkte) på 2.416 100 NOK. Dessa pengar var överförda till den misstänktes konto i Nordea.

Den tiltalade är misstänkt för överträdelse av § 317, fjerde ledd, jf. første ledd.

I domen sägs följande:

” Torsdag 20. mai 2010 mottok han kr. 2.416.000:- til sitt konto nr.. i Nordea bank Norge ASA, til tross for at pengene stammet fra ulovlig utak/overførsel fra firmaet XX:s konto .....i DnB Nor.”

”Tiltalte har erkjent de faktiske forhold, men har vist til at han var i en nødrettssituasjon og har anført straffrihet etter straffeloven § 47. Han har forklart at han har stilt sin bankkonto til disposisjon for bakmenn og at han mottok 2 416 000 kroner til sin konto i Nordea bank til tross for at pengene stammet fra ulovlig uttak fra firmaet XX konto i DnB Nor....”

Den tiltalade dömdes för överträdelse av § 317, 4. ledd, jf 1. ledd til fängelse i 10 månader. I domen tas inte ställning till vilket alternativ som avses, men utifrån gärningsbeskrivningen är det rimligt att utgå från att det är det andra alternativet som avses.

Ärendet är felaktigt statistiskt klassificerat.

6.2.11. Bulvan (stråmann) lånade ut sitt bankkonto – penningtvätt

(Nr. i projektet: D 22. Anm. nr. 11175501. Dom 12-052598MED-OTIR/08)

I anmälan nr. 11 17 55 01 är den tilltalade misstänkt för bedrägeri (§270). Av domen framgår dock att den tilltalade istället medverkat med penningtvätt och att det är andra personer som utfört själva bedrägeriet.

I domen beskrivs gärningen på följande sätt:

”Noen dager før 3. mars 2010 ble han oppsøkt av en tidligere polsk arbeidskollega som het NN, og spurt om han ville tjene kr 50.000 i lettjente penger ved å låne bort sitt ... bankkort og førerkort. Dette gjorde tiltalte, bl.a. for å betale husleiegjeld. Han fikk tilbake bankkortet og førerkortet dagen etter. Om morgonen 4. mars 2010 fikk tiltalte på kontofonen opplyst at innestående på hans konto i banken var kr 1 mill., og han forsto da at dette dreide seg om et mer alvorlig straffbart forhold enn å få ordnet svart lønn til polske arbeidere, slik han først hade trodd. Samme dag ble han oppsøkt av NN og en ukjent mann, og ble bedt om å bli med til diverse postkontorer for å ta ut penger fra tiltaltes bankkonto.

Aktor har opplyst at den videre bakgrunn for saken er at en person ved navn XX hadde fått tak i bankkortet till YY, født 1927, og hade opprettet nettbank for YY:s bankkortkonto. Ved hjelp av en falsk fullmakt fra YY til XX hadde XX så hentet YY:s nettbank-kodebrikke (digipass), og pr. nettbank overført kr. 1 mill. fra YY:s konto til tiltaltes bankkonto. Det er fremlagt transaksjonsutskrift som viser at tiltalte 4. mars 2010 ved 18 uttak tok ut i alt kr. 945.000. Det ble også brukt penger fra kontoen på andre måter.”

Den tilltalade dömdes bl.a. för överträdelse av § 317 4. ledd jf 1. ledd till fängelse i sex månader. Tingsrätten anger inte vilket alternativ som avses trots att det helt klart rör sig om penningtvätt enligt 1. ledd 2. alternativ.

Ärendet är felaktigt statistiskt klassificerat.

6.2.12. Pengar överförda till utlandet - penningtvätt

(Nr. i projektet: D 23. Anm nr 12 05 31 20. Rettsbok 12-097087ENE-OTIR/08)

I anmälan nr 12 05 31 20 misstänks den tilltalade för häleri (§317, 1. ledd, 1. alt.), men i domen är den tilltalade misstänkt för överträdelse av § 317, 1. ledd, jf. 4. ledd.

I domen sägs följande:

”I perioden 22. august 2009 til 15. mars 2012 på forskjellige steder i Oslo vekslet og/eller overførte han til forskjellige personer i forskjellige land, i eget navn og med identiteten NN, f.....75, til sammen minst kr 345 000:- til tross for at disse var utbytte av straffbare handlinger.”

Han dömdes för överträdelse av § 317, 1. ledd, jf. 4. ledd till fängelse i 5 månader. Han dömdes även för att ha använt ett förfalskat pass i samband med att han skickade pengar. I domen sägs inget om penningtvätt. Saken torde dock vara ett klart fall av grov penningtvätt enligt § 317, 1. ledd, 2. alt. jf. 4. ledd.

Ärendet är felaktigt statistisk klassifiserat.

6.2.13. Pengar overførda till utlandet - penningtvätt

(Nr. i projektet: D 24. Anm. nr. 12 06 08 72. Dom 12-100818ENE-OTIR/08)

I anmälan nr. 12 06 08 72 är misstanken formulert som "Heleri grovt, transaksjoner".

I dommen er den tiltalte misstänkt for overträdelse av § 317, 1. ledd, jf. 4. ledd.

I dommen sägs följande i:

"I perioden 17. august 2011 til 28. mars 2012 i Oslo vekslet og/eller utførte hun samlet ca kr 100.000:- til forskjellige personer i utlandet, herunder Nederland, Surinam, og Storbritania, til tross for at pengene var utbytte av straffbare handlinger."

I domskälen sägs att den tiltalte "dømmes for overtredelse av straffeloven § 317 4. ledd jf. 1. ledd jf. 6. ledd" til fängelse i 90 dager. Det förefaller egendommeligt att vederbörande på samma gång döms for grov og oaktsam overträdelse.

I dommen sägs inget om penningtvätt. Saken torde dock kunna betraktas som grov penningtvätt enligt § 317, 1. ledd, 2. alt., jf. 4. ledd.

Ärendet är felaktigt statistisk klassifiserat.

6.2.14. Pengar overførda till utlandet - penningtvätt

(Nr i projektet: D 26. Anm. nr. 12176307. Dom 12-174981MED-OTIR/05)

I anmälan nr 12 17 63 07 misstänks den tiltalte for häleri (§317, 1. ledd, 1. alt.), men i dommen er den tiltalte misstänkt for overträdelse av § 317, 1. ledd, jf. 4. ledd.

I dommen sägs följande:

"I perioden 8. juli 2008 til 31 januar 2012 vekslet og utførte han for seg selv eller andre tilsammen kr. 1 733 529,17:- til tross for at dette var utbytte av straffbare handlinger."

Han dömdes for overträdelse av § 317, 4. ledd jf 1. ledd til fängelse i 1 år og 6 måneder. I dommen sägs inget om penningtvätt. Saken torde dock kunna betraktas som grov penningtvätt enligt § 317, 1. ledd, 2. alt., jf. 4. ledd.

Ärendet är felaktigt statistisk klassifiserat.

6.2.15. Pengar overførda till utlandet - penningtvätt

(Nr i projektet: D 28. Anm. nr. 12061300. Dom 12-108499MED-OTIR/08)

I anmälan nr 12 06 13 00 er den tiltalte misstänkt for grovt narkotikahäleri (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)

I dommen er den tiltalte misstänkt for overträdelse av § 317, 4. ledd, jf. 1. ledd.

I dommen sägs följande:

" I perioden frem til onsdag 28. mars 2012 i Oslo vekslet han og overførte han til forskjellige personer i forskjellige land, i eget navn og i navnet NN, f. .... , ved flere anledninger til sammen minst kr. 787.000:- til tross for at disse var utbytte av straffbare handlinger."

Den tiltalte dömdes bl.a. for overträdelse av § 317,4. ledd jf. 1. ledd til fängelse i 8 måneder.

Rettsens motivering till straffet är intressant eftersom den så tydligt visar rettsens motvilja mot att klart ta ställning till att det är penningtvätt det handlar om.

”Straffutmåling

Tiltalte är en 30 år gammel mann, opprinnelig fra Nigeria. Han er ikke tidligere straffet i Norge.

Han dømmes nå for grovt **heleri/hvitvasking** ved at han ved et tyvetalls anledninger har vekslet til sammen 750.000 kr. på oppdrag for en ukjent person. Han dømmes videre for å ha forfalsket transaksjonsblanketter slik at enkelte av vekslingene ble registrert i en annen persons navn.

Heleri/hvitvaskingshandlingen er klart det mest graverende forholdet. Det finnes begrenset rettspraksis som er egnet til å illustrere straffenivået for **heleriet** som han nå dømmes for. Med veiledning i LB-2011-48301 finner retten at utgangspunktet for straffen bør ligge på ett års fengsel. Retten understreker at det ikke kan legges til grunn at utbyttet stammer fra noen spesiell form for kriminalitet og det er ikke holdepunkter for at utbyttet stammer fra narkotikavirksomhet. Da ville utgangspunktet for straffen vært mye strengere. I formildende retning skal legges til grunn at tiltalte har erkjent de straffbare handlingene. Hans erkjennelse har lettet etterforskningen og gjennomføringen av hovedforhandlingen og aktors forslag til strafferabatt, tiltres av retten. Etter dette settes straffen fengsel i 8 måneder.”

Enligt min mening är saken ett klart fall av grov penningtvätt enligt § 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 2. alternativ.

Ärendet är felaktigt statistiskt klassificerat.

6.2.16. Misstänkt bulvan (stråmann) som använder enskild firma för penningtvätt

(Nr i projektet: D 29. Anm. nr. 10863942.)

Anmälan nr 10 86 39 42 gäller misstanke om grovt heleri – mottak av utbytte (§ 317, 3. ledd, jf. 1. ledd).

NN har varit ”innehaver av enkeltpersonforetaket X, org. nr. .... Foretaket har i perioden august 2008 til ut i juni 2009 vært innehaver av konto .... i Postbanken.”

505 514,11 kr. har satts in på kontot genom överföringar från två ”enkeltpersonforetak” och genom en kontantinsättning. Samtlige dessa inbetalningar har tagits ut i kontanter.

Enligt min mening är saken ett fall av misstänkt grov penningtvätt enligt § 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 2. alternativ. Ärendet har avskrivits enligt ”058- bevisets stilling”.

Ärendet är felaktigt statistiskt klassificerat.

6.2.17. Förvarar åt annan person pengar som utgör utbyte av straffbar handling

(Nr i projektet: D 31. Anm. nr. 10380482. Dom 11-196395MED-OTIR/07)

” De to tiltalte er brødre. ML driver restauranten .... I Oslo. På det aktuelle tidspunktet jobbet KL i brorens restaurant som kokk og altnuligmann.

De 215 400 kroner som det straffbare forholdet gjelder, ble beslaglagt av politiet under en ransaking av ML:s bolig i ..... i Oslo den 30. april 2008. KL har erkjent straffskyld for heleri av disse pengene. Han har forklart at han skulle oppbevare pengene for en annen, som han ikke ønsker å oppgi navnet på. Han la pengene hjemme hos broren ML, i et sikringskap på soverommet.....”

Att KL oppger att han förvarar pengarna åt någon annan som han inte vill uppge namnet på anser jag leder till att ärendet kan klassas som misstänkt penningtvätt enligt § 317, 1. ledd 2 alt. jf. 4. ledd.

Både KL och ML döms till fängelse enligt § 317, 4. ledd, jf 1. ledd. ML döms till fängelse i 90 dagar som görs villkorligt med en prøvotid på två år. KL döms till fängelse i 60 dagar. Straffet kommer i tillegg till det straff som KL tidligere under året dömts till, nämligen 8 års fängelse för narkotikabrott. Den domen är överklagad och har inte vunnet laga kraft.

Ärendet är felaktigt statistisk klassificerat.

6.2.18. Övriga ärenden i statistikgruppen

I tabell 3 redovisas övriga ärenden i denna statistikgrupp som inte avser penningtvätt.

Tabell 3. Föremål eller pengar i de ärenden i statistikgruppen Heleri grovt (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.) som inte avser penningtvätt

Innehav av pengar som utgjort utbyte av narkotikaførsäljning	D2, D7, D14, D15, D30	5
Innehav av stulna mobiltelefoner	D4, D6, D25, D33	4
Innehav av oförtullad alkohol	D16, D34	2
Innehav av stulna kläder	D1	1
Innehav av pengar som utgjort utbyte av brott	D27	1
Innehav av stulna smykker	D32	1
Innehav av stulna silverföremål	D35	1
Annat brott än § 317	D13	1
Tomme ”vedleggsanmølninger” som hønvisar till ”huvudsak” nr D8	D9, D10, D11, D12	4
Summa		20

Ärendena i tabellen ovan har samma karaktär som ärendena i de först behandlade statistikgrupperna 3301 Heleri (§ 317, 1. ledd, 1. alt.) och 3301 Simpelt heleri – mottak av utbytte (§ 317, 1. ledd 1. alt.).

6.3. 3305 Grovt narkotikaheleri – mottak av utbytte (§ 317, 4. ledd, jf 1. ledd)

6.3.1. Inledning

Denna statistikgrupp innehåller endast ett ärende och detta ärende innehåller penningtvätt. Statistikgruppens rubrik hänvisar till förste ledd utan att ange något alternativ, varför både ärenden enligt första och andra alternativ måste vara möjliga att hänföra till denna statistikgrupp.

6.3.2. Transport av pengar härrörande från narkotikaförsäljning - penningtvätt

(Nr. i projektet: DD 1. Anm. nr 92 55 836. Dom 11-090637MED-OTIR/04)

Ett gift engelskt par agerade narkotikasmugglare och penningtransportörer av utbyte av narkotikaförsäljning. Följande sägs i domen:

” I. **Straffeloven § 162 förste ledd og tredje ledd første punktum, jf. femte ledd, jf. § 60 a** for som ledd i virksomheten til en organisert gruppe ulovlig å ha innført narkotika og overtredelsen gjelder et meget betydelig kvantum, eller å ha medvirket til dette.

Grunnlag er følgende forhold eller medvirkning til dette:

I tidsrommet mai 2003 til august 2004 innførte de på oppdrag fra bl.a. AA og BB ca. 260 kg hasjissj, eller en vesentlig del av dette. Narkotikaen ble hentet hos leverandører i Spania og Nederland. Den ble skjult og transportert i forskjellige personbiler som ble ført av XX, som regel med YY som passasjer. Inførselen knytter seg til følgende 16 partier: .....

”Straffeloven § 317 første og tredje fjerde ledd, jf. § 60 a

for under særdeles skjerpene omstendigheter som ledd i virksomheten til en organisert kriminell gruppe å ha mottatt eller skaffet seg eller andre del i utbyttet av en narkotikaforbrytelse, eller å ha ytet bistand til å sikre slikt utbytte for en annen. Heleriet er grovt særlig på grunn av verdien av utbyttet og mengden av det narkotiske stoffet utbyttet knytter seg til.

Grunnlag er følgende forhold:

Ved en rekke anledninger i tidsrommet mai 2003 til 15. september 2004 i Oslo og omegn mottok de til sammen ca. 3,7 millioner kroner fra AA og BB som oppgjør eller betaling for de under post I beskrevne narkotikapartiene. XX og YY transporterte pengene til Spania. Her ble ca. kr. 3,3 millioner levert videre til leverandørene av hasjissjen, mens de selv beholdt ca. kr. 430 000 som betaling for transportvirksomhet.”

AA dömdes till fängelse i fyra år och nio månader. BB dömdes till fängelse i tre år och nio månader. Båda dömdes enligt § 317, 1. ledd, jf 3. ledd. Domstolen tar inte ställning till vilket alternativ som gäller.

Ärendet är korrekt statistiskt klassificerat.

6.4. 3305 Heleri narkotika s skjerp (§ 317, 5. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)

6.4.1. Inledning

Denna statistikgrupp innehåller åtta ärenden. Av rubriken att döma borde det inte finnas några penningtvättsärenden i denna grupp, men det gör det. Det förekommer inte mindre än fem penningtvättsärenden. Det ena ärendet är dock registrerad fyra gånger i materialet. Därför ska inte detta ärende refereras igen. Det har refererats en gång och räknas naturligtvis endast en gång i denna rapport även om det förekommer fyra gånger i statistiken.

Ärendena nr. 1 E, 2 E och 3 E är helt klara penningtvättsärenden liksom det fyra gånger räknade ärendet nr E 6. Ärendena nr 4 E och 5 E är "vedleggssaker" och har samma "huvudsak" som nr E 3, varför dessa tre ärenden behandlas som ett ärende. Ärende nr. 7 E gäller innehav av pengar som utgör utbyte av narkotikaförsäljning och 8 E gäller förvaring och användning av narkotika.

6.4.2. Organiserad narkotikahandel - penningtvätt och självtvätt

Nr i projektet: E 1. Dom 10-086515MED-SARP/

Åtta personer dömdes för att som led i organiserad brottslighet olovligen ha infört, förvärvat, förvarat och sålt stora kvantiteter narkotika. I domen beskrivs penningtvätten på följande sätt:

"IV. Straffeloven § 317 fjerde ledd jf første ledd, jf strl § 60 a

Grunnlag:

a.

Gjeldner nr. 5 .....

Ved en rekke anledninger i tidsrommet fra høsten 2006 til desember 2007 i Østfold mottok hun, som deltaker i gruppen nevnt under post I a, fra gjelder nr 6 til sammen ca kr. 3.000.000;- , oppbevarte pengene på bopel og leverte mesteparten til gjelder nr. 7 og /eller gjelder nr. 8. Pengene var utbytte fra salg av narkotika, formentlig metamfetamin.

b.

I tidsrommet 7. november 2006 til 5. oktober 2007 i Østfold ingikk hun kjøps-, forsikrings- og låneavtaler vedrørende følgende kjøretøy

- 7. november 2006: Audi A 4 med kjennemerke AD 93720
- 29. januar 2007: Audi TT med kjennemerke AX 76779
- 30. mars s.å.: Ducati motorsykkkel med kjennemerke DS 5148
- 5. oktober s.å. : Audi A 6 med kjennemerke DK 63479

Hun bisto derved gjelder nr. 6 med å skjule at han var eier av kjøretøyene og at han betalte alle kostnader. Gjelder nr. 6 finansierte kjøretøyene med penger som var utbytte fra salg av narkotika, formentlig metamfetamin.

Foranstående utførte hun som deltager i gruppen nevnt under post I a.

c.

Gjeldner nr. 3

I mars 2009 i Østfold og Litauen bisto han gjelder nr. 7 og gjelder nr. 8 med å sikre kr. 1.102. 000:- formentlig for eiendomskjøp i Norge, slik:

- torsdag 19. mars 2009 ..... i Litauen, mottok han kr. 1.000.000:- fra en for ham ukjent person. Påfølgende dag satte han pengene inn på sin konto i ..... bank, filial ..... og overførte dem videre til sin konto ..... i Nordea bank i Norge.
- Tirsdag 31. mars i ....på Yven oppbevarte han NOK 102.000:-

Pengene var utbytte etter salg av narkotika, formentlig metamfetamin. Foranstående utførte han som deltaker i gruppen som nevnt under post I a.

d.

Gjelder nr. 7 og nr. 8

Mandag 30. mars 2009 på ... i .... og ..... i Sarpsborg oppbevarte de, som deltagere i gruppen nevnt under post I a, til sammen kr. 1.875.800:- som var utbytte etter salg av narkotika, formentlig metamfetamin.

V. Straffeloven § 317 annet ledd og fjerde ledd

Grunnlag

a.

Gjelder nr. 7 og nr 8

I tidsrommet fra 1. juli 2006 til våren 2009 i Østfold, benyttet de fortjeneste fra egen ulovlig befatning med narkotika, formentlig metamfetamin, således:

- De vekslet norske kroner om til 2.380 litauiske litas, innbetalte depositum for leie av enebolig på ... og kjøpte diverse innbo og andre kapitalvarer som diverse møbler, hvitevarer, armaturer, elektronikkprodukter (herunder kameraer, TV-skjermer, DVD-spiller, tuner, surroundanlegg, keyboard, PC, diktafon, mobiltelefoner, GPS), skiboks, designersolbriller, flere designer-ur, gullsmykker, kasseapparat, firehjuls moped, kikkersikte og luftgevær.
- De satte inn til sammen 130.708 på bankkonto ..... opprettet i navnet XX-design og utstedte fiktive kassakvitteringer for samme beløp, slik at det uriktig fremsto som beløpet var opptjent ved arbeid med ...design, for deretter å overføre pengene til gjelder nr. 7:s brukskonto .....

- Våren 2008 utførte de til Tyskland kr. 180.000 til betaling av en VW Touareg jeep (kjennemerke DRL 444) og besørget bilen registrert i Litauen med gjelder nr. 8 som eier.

- I mars 2009 i Østfold overleverte og/eller besørget de overlevert til gjelder nr. 3 til sammen kr. 1.102.000 som dels ble satt inn på gjelder nr. 3:s bankkonto og dels oppbevart på hans bopel. Pengene skulle benyttes av gjelder nr. 8 og gjelder nr. 7 til eiendomskjøp i Norge. Handlingene (hvitvaskingen) tildekket at pengene stammet fra narkotikakriminalitet.

b.

Gjelder nr. 6

I tidsrommet fra 1.juli 2006 til sommeren 2009 i Østlandsområdet benyttet han fortjenesten fra egen ulovlig befatning med narkotika, således:

- Kjøp av kjøretøyene som nevnt under post IV b) og med påfølgende feilaktig registrering med gjelder nr. 5 som eier

- I 2007 kjøpte han Mercedes med kjennemerke DK 30642, uten å besørge bilen registrert i sitt navn
- Den 31. mars 2008 kjøpte han Mercedes sprinter med kjennemerke DK 39818, uten å besørge bilen registrert i sitt navn
- Den 10. desember s.å. kjøpte han Mercedes E 55 AMG med svensk kjennemerke WEB042, og besørget at bilen forble registrert på selger XX
- Den 26. mars 2009 kjøpte han Mercedes sprinter med kjennemerke DL 52565, samt aircondition til bilen og med påfølgende feilaktig registrering med ... Eiendom AS v/YY som eier

I tidsrommet februar til juni 2009 betalte han depositum ved leie av enebolig i .....på ..... , samt bekostet omfattende oppussingsarbeider i huset, bl.a. skifte vinduer, dører, gulv, røropplegg elektrisk opplegg, totalrenovering av bad og kjøkken og installering av gulvvarme.

- I mars 2009 i Oslo inngikk han avtale med XX om fiktivt ansettelseforhold i firmaet ...for deretter å betale XX til sammen kr. 112.500:- som dekket tre brutto månedslønninger og arbeidsgiveravgift. Deretter besørget han at XX tilbakebetalte ham det innbetalte beløp fratrukket skatt og avgift, slik at restbeløpet fremsto som arbeidsinntekt.

- I tidsrommet nevnt innledningsvis vekslet han norske kroner til 121.900 ungarske forinter og kjøpte diverse innbo og andre kapitalvarer, bl.a. diverser møbler, servise og bestikk, hvitevarer, gassgrill, elektronikkprodukter (herunder kameraer, projektor, DVD-spillere, TV-skjermer, stereo-og surroundanlegg, radioer, PC-er, I-pods, mobiltelefoner og GPS) en fiolin, flere designer-ur, jadegegenstander, smykker, flere designersolbriller, motorsykelklær, skinnjakker, en stor mengde brennevin og en nattkikkert.

Handlingene (hvitvaskingen) tildekket at pengene stammet fra narkotikakriminalitet.”

”Gjelder nr. 5” dömdes för överträdelse av bl. a. § 317, 4. ledd, jf. 1. ledd till fängelse i 2 år och 6 månader.

”Gjelder nr. 6 ” dömdes för överträdelse av bl.a. § 317, 2. ledd jf, 4. ledd och § 317, 1. ledd till fängelse i 11 år.

”Gjelder nr. 7” dömdes för överträdelse av bl.a. § 317, 4. ledd jf. 1. ledd och § 317, 2. ledd jf. 4. ledd till fängelse i 16 år.

”Gjelder nr. 8” dömdes för överträdelse av bl.a. § 317 4. ledd jf. 1. ledd och § 317, 2. ledd jf. 4. ledd till fängelse i 16 år.

Ärendet är felaktigt statistiskt klassificerat.

6.4.3. Narkotikasmuggling – penningtvätt

Nr i projektet: E 2. Dom 11-137945MED.OTIR/03

Två personer är dömda för narkotikasmuggling og den ena personen, ”Gjelder nr. 2”, är dessutom dömd för överträdelse av § 317, fjerde ledd, jf. förste ledd.

Lördagen 12. juni 2010 införde de ca 6,9 kg heroin og 253 gram kokain från Holland över Svinesund till Norge. Narkotikan var gömd i bakdörrarna, motorrommet og bagagerommet i en ungerskregistrerad bil som kördes av ”Gjelder nr. 1”. ”Gjelder nr. 1” avslöjades redan vid gränsen. ”Gjelder nr 2” försökte ta emot narkotikan på parkeringsplatsen vid Quality hotel ..... , utan att lyckas eftersom han greps av polisen og narkotikan beslagtogs.

Redan 2008 hade emellertid ”Gjelder 2” gjort sig skyldig till penningtvätt som han döms för vid samma rättegång.

Han döms således bl.a. för överträdelse av § 317, 4. ledd, jf. 1. ledd. Det anges inte i domskälen om det gäller första eller andra alternativet i förste ledd. Han döms till fängelse i 15 år. Straffet blev ändrat i Borgarting Lagmannsrett till fängelse i 13 år.

”Gjelder nr. 2” överklagade till Høyesterett, men han gavs inte prövningstillstånd.

Ärendet är felaktigt statistiskt klassificerat.

6.4.4. Narkotikaförsäljning – penningtvätt

Nr i projektet: E 3. Dom 11-026064MED-OTIR/01

”Straffeloven § 317 fjerde ledd jf første ledd

a.

Gjelder nr. 1 .....

I perioden 19. mars til 26. april 2010 i Østlandsområdet, mottok han til sammen minst 32 000 euro som han oppbevarte, investerte, vekslet, overleverte til andre og/eller sendte ut av landet. Pengene var utbytte fra salg av narkotika, og ble mottatt slik:

- den 19. mars 2010 i ..... i Oslo, mottok han 27 000 Euro fra XX.

- den 26. april 2010 i ..... i Oslo, mottok han 5 000 fra YY Gjelder nr. 3.

b.

Gjelder nr. 2 .....

I perioden 19. mars 2009 til 23 april 2010 i Østlandsområdet, mottok hun til sammen minst 2 913 400 kroner som hun oppbevarte, investerte, vekslet, overleverte til andre og/eller sendte ut av landet. Pengene var utbytte fra salg av narkotika.

c. Straffeloven § 317, tredje ledd, jf første ledd (slik bestemmelsen lød frem til lovendring av 30. januar 2006 nr 49) og straffeloven § 317, fjerde ledd, jf. første ledd (slik bestemmelsen lød etter at loven av 30. juni 2006 nr. 49 trådte i kraft straks)

Gjelder nr. 3 .....

I perioden 25. juli 2005 til 30. mars 2010 i Østlandsområdet, mottok han til sammen minst 1 509 920 kroner som han oppbevarte, investerte, vekslet, overleverte til andre og/eller sendte ut av landet. Pengene var utbytte fra salg av narkotika.”

”Gjelder 1” dömdes bl.a. för överträdelse av § 317, 4. ledd, jf. 1. ledd till fängelse i fyra år och 6 månader.

”Gjelder 2 ” dömdes bl.a. för överträdelse av § 317, 4. ledd, jf. 1. ledd till fängelse i fyra år och 6 månader.

”Gjelder 3” dömdes bl.a. för överträdelse av § 317, 4. ledd, jf. 1. ledd till fängelse i fyra år.

I domen används inte ordet penningtvätt trots att det helt klart är penningtvätt som beskrivs. I domen anges inte heller vilket alternativ som avses i § 317, 1. ledd.

Ärendet är felaktigt statistiskt klassificerat.

6.5. 3306 Heleri uaktsomt (§ 317, 6. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)

6.5.1 Inledning

I denna statistikgrupp, som innehåller 32 ärenden, borde det inte förekomma några penningtvättsärenden enligt rubriceringen, men det finns likväl följande 3 ärenden där penningtvätt är aktuellt.

6.5.2. Bedrägligt upprättande av nätbanksavtal - penningtvätt

(Nr. i projektet: F 19. Anm. nr. 12 00 46 47.)

Enligt anmälan 12 00 46 47 har någon, enligt den drabbade, den 14 april 2010 ingått ett nätbanksavtal knutet till hans konto i Nordea. Anmälaren påstår att han aldrig har upprättat ett sådant avtal. Det har skett överföringar från hans konto på sammanlagt 280 000 kr som har gjorts med hjälp av det upprättade nätbanksavtalet. Den drabbade har aldrig haft Internet och han vet inte hur man använder det. Han brukar gå till banken när han ska ta ut pengar.

Denna anmälan ledde till att den person, NN, som hade begått bedrägeriet fick åtalsunderlåtelse enligt ”073 – processekonomisk påtaleunntatelse”.

I beslutet åberopas strafflagen § 270 förste ledd nr 1 jf. annat ledd och följande sägs:

”I tidsrommet medio og/eller andre steder, juli til ultimo september i Oslo forledet han Nordea Bank Norge ASA til å opprette nettbank til seg for kontonummer ..... tilhørende NN ved å forfalske søknad om nettbank i NN:s navn, for deretter å overføre ulike beløp på tilsammen ca 282 000 kroner fra denne kontoen til seg selv, blant annet via eksterne bankkonti hos andre, hvilket medførte tap eller fare for tap for Nordea og/eller NN.”

NN skickade pengarna till fem bulvaners konton vilket måste anses vara självtvätt. Saken är felaktigt statistiskt klassificerad.

De fem personer till vars bankkonton NN skickat pengar fick även åtalsunderlåtelse enligt § 317, 1. ledd jf. 6. ledd. (Nr. i projektet: F 20. Anm. nr. 12 00 46 66 och Nr. i projektet: F 21 Anm. nr. 12 00 46 64.) Dessa personers agerande är att betrakta som penningtvätt enligt § 317, 1. ledd, 2. alt.

De båda ärenden är felaktigt statistiskt klassificerade.

6.5.3. Övriga ärenden i statistikgruppen

Vilka föremål som häleriet gäller för övriga 29 ärenden i denna statistikgrupp framgår av tabell 4.

Tabell 4. Föremål som häleriet gäller för övriga 29 ärenden i statistikgrupp 3306 Heleri uaktosomt (§ 317, 6. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)

Innehav av stulna cyklar	F5, F7, F9, F17, F26, F30, F31	7
Innehav av stulna mobiltelefoner	F12, F15, F16, F22, F23, F27	6
Innehav av stulna kredit- och betalkort, bankkort, pass, körkort och id-kort.	F6, F8, F13, F25, F28	5
Innehav av stulna bilar, ATV eller släpvagnar	F1, F4, F11, F24, F32	5
”Brukstyveri” av bil	F2	1
Innehav av stulna datorer	F18	1
”Brukstyveri” av moped	F3	1
Innehav av stulna motorcykel	F29	1
Innehav av stulna resekort	F10	1
Butikssnatteri	F14	1
Summa		29

Häleriärendena i tabellen ovan har samma karaktär ärendena i de först behandlade statistikgrupperna 3301 Heleri (§317, 1. ledd, 1. alt.) och 3301 Simpelt heleri – mottak av utbyte (§ 317, 1. ledd, 1. alt.).

6.6. 3307 Heleri/hvitvask , Datainformation (§317)

I denna statistikgrupp finns endast ett ärende. Ingen penningtvätt förekommer.

Inbrott på ett hotellrum och stöld.

(Nr i projektet: G 1. Anm. nr 12 33 36 41)

Ärendet gäller ett inbrott på ett hotellrum och stöld av rumsinnehavarens tillhörigheter och dessutom misstanke om häleri av pengar (8 250 NOK) som inte tillhörde rumsinnehavaren. Den tilltalade blir dömd för stöld men inte häleri.

6.7. 3308 Hvitvask (§317, 1. ledd, 2. alt./2. ledd)

6.7.1. Inledning

I denna statistikgrupp finns fyra ärenden som kan förväntas var penningtvättsärenden av något slag av beteckningen på statistikgruppen att döma.

6.7.2. Stöld av mobiltelefon vid rån – självtvätt

(Nr i projektet: G 2. Anm 11 28 54 26)

Den misstänkte i denna sak står åtalad för självtvätt enligt § 317 annet ledd. Formuleringen av ”grunnlaget” för självtvätten är intressant och har följande lydelse:

”Straffeloven § 317 annet ledd

Grunnlag:

Natt til søndag 13. juni 2010 ca kl. 03.25 i Oslo, benyttet han NN:s sim-kort i sin egen mobiltelefon, til tross for at sim-kortet var fravendt NN i forbindelse med forholdet i post I.” Post I har følgende lydelse:

” **Straffeloven § 267**

Grunnlag:

Natt till søndag 13. juni 2010 ca kl. 00.15 ved Strandgatan 5 i Oslo, slo han NN i hodet med en beltespenne og tok fra ham en Sony Ericsson Satio mobiltelefon verdt ca. kr. 5 000:-” Den misstänkte frikändes dock i brist på bevis att det verkligen var han som var den skyldige.

Ärendet är korrekt statistiskt klassificerat.

6.7.3. Överföring av pengar till utlandet – självtvätt och penningtvätt

(Nr i projektet: G 3. Dom 12 - 1133002 MED-OTIR/02)

Detta ärende är registrerat fyra gånger i statistiken. Det finns refererat ovan som ärende nr D 5 i projektet i statistikgruppen 3304 Heleri grovt (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)

6.7.4. Framförde stulen personbil berusad och utan körkort – penningtvätt

(Nr i projektet: G 5. Anm. nr. 11 60 51 96. Dom 12-065079MED-OTIR/08)

Den misstänkte har framfört en stulen bil berusad och utan körkort. Det kan tyckas egendomligt att detta kan rubriceras som penningtvätt. Vederbörande dömdes också bl.a. för penningtvätt enligt § 317, 1. ledd, 2. alternativ till fängelse i 90 dagar.

Ärendet är korrekt statistiskt klassificerat.

6.7.5. Synpunkter

Denna statistikgrupp får väl sägas innehålla ett allvarligt penningtvättsärende, nr G 3, men som nämnts är det registrerat fyra gånger i statistiken. Om det är rimligt att, så som har skett, bedöma sak nr. G 2 och sak nr. G 5 som penningtvätt kan diskuteras.

Sak nr. G 4 är avskriven och anmälan innehåller så lite information att det inte går att göra någon bedömning av det faktiska händelseförloppet i ärendet.

Många av de tidigare refererade penningtvättsärendena som klassificerats statistiskt fel borde ha hamnat i denna och följande statistikgrupp 3309 Hvitvask grovt och eventuellt i något fall i 3311 Hvitvask uaktsom.

6.8. 3309 Hvitvask grovt (§317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 2. alt./2. ledd)

Denna statistik grupp innehåller endast ett ärende (Nr. i projektet G 6. Anm. nr. 11 74 00 52). Anmälan innehåller inte mycket information, endast följande:

” Saksbeskrivelse: Hvitvasking, grovt heleri (§317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 2. alt./2. ledd), i tiden februar 2006 til ut juli 2010, av ca. Nok 3 600 000:-”
 Ärendet avslutat enligt ”016 Avgjort utenfor straffesak 15/11-12”.

6.9. 3311 Hvitvask uaktsom (§317, 6. ledd Jf. 1. ledd, 2.alt./2. ledd)

Samtlige åtte ärenden i denna statistikgrupp kan forventas vara penningtvåttsärenden av något slag av beteckningen på statistikgruppen att döma.

Genomgången viser att så inte är fallet. I sju saker forekommer ingen penningtvätt over huvud taget. Dessa sju ärenden har følgende innehåll. Nummerbeteckningen henvisar till källmaterialet.

Nr. G 7. Ärendet gäller innehav av två stulna sykler. Föreläggande enligt § 317, 1. ledd och 6. ledd. Anm. nr. 12 06 10 93.

Nr. G 8. Ärendet gäller innehav av två stulna mobiltelefoner. Åtalsunderlåtelse enligt § 317,1. ledd och 6. ledd. Anm. nr. 12 11 69 72.

Nr. G 10. Ärendet gäller en anställd i en guldsmedsaffär som för 7 300 kr köpt guldsmycken värda 69 000 kr av en 14-årig pojke som stulit dem från sin mor. Föreläggande enligt § 317, 1. och 6. ledd, jf. strl § 48 a.§§. Anm. nr. 11 14 43 26.

Nr. G 11. Ärendet gäller innehav av en stulen sykkel. Föreläggande enligt § 317, 1.och 6. ledd. Anm. nr. 12 06 74 90.

Nr. G 12. Ärendet gäller köp av en stulen lap top. Påtaleunntatelse enligt § 317, 1. och 6. ledd. Anm. nr. 12 01 42 93.

Nr. G 13. Ärendet gäller samma person och samme ärende som i ärende nr. G 8. Anm. nr 12 06 73 12.

Nr. G 14. Ärendet gäller samme person og samme ärende som i ärende nr G 7. Anm. nr 12 06 10 63.

Ärende nr. G 9 är rubricerat i anmälan som Hæleri (§ 317, 1.ledd. 1 alt.). I domskålen är han bl.a. dømd for brott mot § 317, 1. ledd utan att alternativ anges.

Av själva gærningsbeskrivningen i domen framgår det, att det är ett penningtvåttsbrott enligt § 317 1. ledd, 2.alt. som han har begått, även om det rubriceras § 317 1. og 6. ledd, jf strl § 49. I domen sags følgende:

” **Straffeloven § 317 første og sjette ledd, jf.strl § 49**

For å ha forsøkt å motta eller skaffe seg eller andre del i utbytte av en straffbar handling.

Grunnlag:

Onsdag 2. mai 2012 kl. 19.00 i Smalgangen i Oslo, forsøkte han å motta 11 falske asylsøkerbevis som skulle leveres videre til en for politiet ukjent person.”

Just detta att de skulle levereras vidare öppnar eventuellt för att tolka handlingen som penningtvätt.

När det gäller hur ärendena är rubricerade är det att lägga märke till att sex av de åtta ärendena, nämligen nr. G 7, nr. G 8, nr. G 9, nr. G 11, nr. G 13 och nr. G 14, i anmälningarna är rubricerade som häleri (§ 317, 1. ledd, 1. alt.).

Sammanfattning

Det kan konstateras att denna statistikgrupp endast innehåller ett ärende, nr G 9, som möjligtvis skulle kunna tolkas som penningtvätt, men som vare sig är rubricerat som penningtvätt i anmälan eller dömt för penningtvätt.

6.10. 3311 Uaktsomt heleri – bistand (§317, 6. ledd, jf., 1. ledd)

Denna statistikgrupp innehåller ett ärende. (Nr. i projektet: G 15. Anm. nr 10 45 75 52). Hälerimisstanken gäller brott mot § 317 1. ledd och 6. ledd. Följande sägs i ”grunnlag til forelegg”:

”Ved en anledning i slutten av mai 2010, i Alta, mottok han en Nokia 6700 Classic til tross for at han burde visst at den var stjålet.”

Ingen penningtvätt forekommer.

6.11. 3312 Heleri grovt narkotika (§ 317, 4. ledd, jf., 1. ledd, 1. alt.)

I denna statistikgrupp finns sex ärenden. Fem ärenden innehåller ingen misstanke om penningtvätt (Nr. G 16, nr. G 17, nr. G 18, nr. G 19 och nr. G 20).

Nr. G 21 innehåller grov penningtvätt enligt § 317, 4. ledd, jf., 1. ledd, 2. alt. trots att statistikgruppen endast ska innehålla ärfenden enligt 1.alt.

Nr. G 21 är misstänkt för brott mot § 317 4. ledd, jf 1, ledd. (Anm. nr. 11 92 80 77)

I ”grunnlag” i domen sägs följande:

”I tiden fra juli 2010 og frem til mars 2012 i Oslo og/eller andre steder vekslet han til sammen 777 580:- norske kroner til Euro, og overførte kr 521 782:- til utlandet, til tross for at pengene var utbytte av straffbare handlinger, herunder formentlig salg av heroin og/eller kokain.”

I domen är inte alternativ i förste ledd specificerat, men det är ju helt uppenbart fråga om grov penningtvätt enligt § 317 4. ledd, jf., 1. ledd, 2. alt.

Ärendet är felaktigt statistiskt klassificerat.

6.12. 3313 Hvitvask grovt narkotika (§317, 4. ledd, jf., 1. ledd, 2. alt.)

I denna statistikgrupp finns endast ett ärende registrerat (Nr G 22). Detta är samma ärende som är registrerat i tre andra statistikgrupper, nämligen som sak nr D 5 i statistikgruppen 3304 Heleri grovt § 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt. och som sak nr E 6 i statistikgruppen 3305 Heleri narkotika s skjerp (§ 317, 5. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.) samt som nr G 3 i statistikgruppen 3308 Hvitvask (§317, 1. ledd, 2. alt./2. ledd).

6.13. 3399 Heleri/bistand, diverse

Statistikgruppen innehåller två ärenden.

Ärende nr G 23 (Anm. nr. 12 32 98 30) som är en häleriärende enligt § 317, 1. ledd, 1 alt. och inte innehåller någon penningtvätt.

Ärende nr G 24 (Anm. nr. 11 47 80 50 O) handlar om två chilenska medborgare. De har växlat pengar och skickat utomlands. Anmälan innehåller inte mycket information. I anmälan är de misstänkta för heleri/bistand, diverse. Saken är felaktigt statistiskt klassificerad. Det förefaller snarare röra sig om penningtvätt enligt § 317, 1. ledd, 2. alt. Saken är avskriven på grund av "058 - Bevisets stilling".

6.14. 3399 Heleri/hvitvask, diverse.

Statistikgruppen innehåller fem ärenden som alla är avskrivna och mycket sparsamt beskrivna.

Nr. G 25 (Anm. nr. 11 97 49 97) handlar om en person som misstänks sälja stulna telefoner.

Nr. G 26 (Anm. nr. 11 76 22 87) En bil stoppas av polisen och man finner tre air bags som passar till Mercedes och som misstänks vara stulna.

Nr. G 27 (Anm. nr 11 7952 91) innehåller endast en hänvisning till anm. nr. 11 79 52 90.

Nr. G 28 (Anm.nr 11 99 60 23) verkar vara en riktigt stor kriminell sak, och man kan undra varför den är avskriven. Det förekommer människohandel och försvunnen flicka och innehav av narkotika samt inköp av bl.a. en egendom för 13.000.000 NOK .Två personer är misstänkta och driver bl.a. även en matvaruaffär. Nr. G 29 (Anm. nr 12 23 24 97) handlar om att ett "varmefat med lock" som har hittats i "brukthandel Merkatå Brukt Butikk". Man får förmoda att upphittarna misstänker att det stulits. Inga närmare upplysningar ges i anmälan.

Det förekommer inga uppgifter som direkt tyder på penningtvätt bland ärendena i denna statistikgrupp.

7. Sammanfattning av aktmaterialet

I tabell 5 nedan lämnas en översikt över hur penningtvättsärendena fördelar sig på de olika statistikgrupperna efter genomgången av aktmaterialet.

Tabell 5. Antal penningtvättsärenden fördelat på statistikgrupper, domar och övriga beslut

Statistikgrupp	Penningtvättsärenden					Antal avslutade ärenden totalt
	Antal domar	Antal förelägganden	Antal åtalsunderlåtelse	Antal avskrivna ärenden	Antal penningtvättsärenden	
3301 Heleri (§ 317, 1. ledd, 1. alt.)	0	0	0	0	0	1 041
3301 Simpelt heleri – mottak av utbyte (§ 317, 1. ledd 1. alt.)	0	0	0	0	0	91
3304 Grovt heleri – mottak av utbyte (§317, 3. ledd, jf. 1. ledd)	2	0	0	5	7	10
3304 Heleri grovt (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)	11	0	0	3	14	35
3305 Grovt narkotikaheleri – mottak av utbyte (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd)	1	0	0	0	1	1
3305 Heleri narkotika s skjerp (§ 317, 5. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)	3	0	0		3	8
3306 Heleri uaktsomt (§ 317, 6. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)	0	0	3	0	3	32
3307 Heleri/hvitvask, datainformasjon (§317)	0	0	0	0	0	1
3308 Hvitvask (§ 317, 1. ledd, 2. alt./2. ledd)	2	0	0	0	2	4
3309 Hvitvask grovt (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 2. alt./2. ledd)	0	0	0	1	1	1
3311 Hvitvask uaktsom (§ 317, 6. ledd, jf. 1. ledd, 2. alt./2. ledd)	1	0	0	0	1	8
3311 Uaktsamt heleri – bistand (§ 317, 6.ledd, jf. 1. ledd)	0	0	0	0	0	1
3312 Heleri grovt narkotika (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)	1	0	0	0	1	6
3313 Hvitvask grovt narkotika (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 2. alt.)	0	0	0	0	0	1
3399 Heleri/ bistand, diverse	0	0	0	1	1	2
3399 Heleri/hvitvask, diverse	0	0	0	0	0	5
Totalt	21	0	3	10	34	1 247

Bland de 1 247 slutligt avgjorda ärendena år 2012 i Oslo polisdistrikt fanns således totalt 34 penningtvättsärenden, varav 21 hade avgjorts genom dom, 3 genom åtalsunderlåtelse samt 11 genom avskrivning.

I tabell 6 redovisas i vilken utsträckning dessa penningtvättsärenden är korrekt eller felaktigt statistiskt klassificerade.

Tabell 6. Antal rätt respektive fel statistiskt klassificerade penningtvättsärenden

Statistikgrupp	Antal penningtvättsärenden	Antal rätt statistiskt klassificerade ärenden	Antal fel statistiskt klassificerade ärenden
3301 Heleri (§ 317, 1. ledd, 1. alt.)	0	0	0
3301 Simpelt heleri – mottak av utbyte (§ 317, 1. ledd 1. alt.)	0	0	0
3304 Grovt heleri – mottak av utbyte (§317, 3. ledd, jf. 1. ledd)	7	5	3
3304 Heleri grovt (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)	14	0	14
3305 Grovt narkotikaheleri – mottak av utbyte (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd)	1	1	0
3305 Heleri narkotika s skjerp (§ 317, 5. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)	3	0	3
3306 Heleri uaktsomt (§ 317, 6. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)	3	0	3
3307 Heleri/hvitvask, datainformasjon (§317)	0	0	0
3308 Hvitvask (§ 317, 1. ledd, 2. alt./2. ledd)	2	2	0
3309 Hvitvask grovt (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 2. alt./2. ledd)	1	1	0
3311 Hvitvask uaktsom (§ 317, 6. ledd, jf. 1. ledd, 2. alt./2. ledd)	1	1	0
3311 Uaktsamt heleri – bistand (§ 317, 6.ledd, jf. 1. ledd)	0	0	0
3312 Heleri grovt narkotika (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 1. alt.)	1	0	1
3313 Hvitvask grovt narkotika (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 2. alt.)	0	0	0
3399 Heleri/ bistand, diverse	1	0	1
3399 Heleri/hvitvask, diverse	0	0	0
Totalt	34	10	25

I statistikgruppen 3304 Grovt heleri – mottak av utbyte (§317, 3. ledd, jf. 1. ledd) är ett ärende delvis rätt och delvis fel statistiskt klassificerat. Därför blir det ett ärende mindre i

totalsumman av ”Antal penningtvättsärenden” jämfört med det sammanlagda antalet rätt respektive fel klassificerade ärenden.

Det är mycket tveksamt om de två ärenden som är upptagna som penningtvättsärenden under **3308** Hvitvask (§ 317, 1. ledd, 2. alt./2. ledd) verkligen är att betrakta som ppenningtvättsärenden. Så har dock skett här.

De felaktigt klassificerade ärendena borde ha inplacerats under statistikgrupperna **3308** Hvitvask (§ 317, 1. ledd, 2. alt./2. ledd), **3309** Hvitvask grovt (§ 317, 4. ledd, jf. 1. ledd, 2. alt./2. ledd) eller **3311** Hvitvask uaktsom (§ 317, 6. ledd, jf. 1. ledd, 2. alt./2. ledd).

Statistiken är inte endast missvisande på så sätt att det döljer sig 25 penningtvättsärenden under fel statistikgrupp. Statistiken är dessutom missvisande genom att den utvisar att det skulle finnas totalt 22 penningtvättsärenden i de statistikgrupper som är avsedda för penningtvätt, dvs. statistikgrupperna 3307, 3308, 3309, 3311, 3313, och 3399 Heleri/bistand, diverse och 3399 Heleri/hvitvask, diverse. I själva verket finns det endast 5 penningtvättsärenden i dessa statistikgrupper.

8. Allmänna observationer och slutsatser

I hela materialet finns endast en anmälan som handlar om ekonomisk brottslighet i största allmänhet. Denna baserar sig på upprepade underrättelserapporter. Anmälan blev avskriven på grund av ”058 – bevisets stilling”. I materialet finns inga penningtvättsbrott som baseras på utbyten av skattebrott eller andra brott mot avgifter till det allmänna. Det finns inte heller några penningtvättsbrott som baseras på utbyten av brott som begåtts i samband med konkurser eller andra obeståndssituationer. Detta måste sägas vara anmärkningsvärt. Det förekommer ett fåtal häleribrott som baseras på smuggling av alkohol och cigaretter, men inte i något av dessa fall förekommer någon lagförd penningtvätt. När det gäller insmuggling av narkotika förekommer några fall av penningtvätt. Flertalet av de fall av insmugglad narkotika som förekommer är dock dömda för traditionellt häleri. Polisen har i dessa fall gjort tillslag och beslagtagit narkotikan och pengarna som försäljningen har inbringat efter insmugglingen. Rent teoretiskt kan man anta att om polisen inte hade varit så snabb med sina tillslag hade det varit logiskt att de tilltalade hade påbörjat en penningtvätt. Detta är dock inte helt säkert eftersom man kan tänka sig en ren konsumtion av utbytet av försäljningen om det inte handlar om allt för stora belopp.

Regelverket mot penningtvätt är tänkt att motverka framför allt ekonomisk och organiserad brottslighet samt annan grov brottslighet av vinningskaraktär. Det måste dock framhållas att ett fåtal lagföringar av penningtvätt rent teoretiskt inte nödvändigtvis måste tyda på ineffektivitet i systemet. Man kan tänka sig ett rättssystem som är så effektivt att brottslingarna upptäcks och lagförs innan de hinner påbörja en tvättning av utbytet av de straffbara handlingarna. Nu är det dock utopiskt att tro att det norska rättsväsendet fungerar så optimalt i dagens läge.

Resultatet av undersökningen tyder på att i synnerhet skattemyndigheter, konkursförvaltare, åklagare och polis inte prioriterar att identifiera och utreda penningtvättsbrott. Detta skulle naturligtvis vara helt i sin ordning om den ovan nämnda situationen inte var en utopi.

Inte heller tingsrätten förefaller ha en ambition att lyfta fram penningtvätt som ett brott vars bestraffning bör ha en allmänpreventiv effekt. Även i de fall där det föreligger en helt klar överträdelse av strafflagen § 317, 1. ledd, 2. alt. (penningtvätt) väljer tingsrätten att åberopa § 317, 1. ledd utan att ange alternativ.

När det gäller självtvätt har dock domstolen i ett par fall direkt åberopat § 317, 2. ledd.

Helt allmänt kan det konstateras att resultatet av projektet väcker många frågor, om och hur penningtvättsbekämpning ska kunna utvecklas till en effektiv metod för brottsbekämpning, och behovet av forskning inom området är uppenbart. Idag drabbar penningtvättsregleringen framför allt de rapporteringsskyldiga finansiella instituten och övriga rapporteringsskyldiga företag om de inte följer alla regler. Om hela penningtvättsregleringen kan ha någon brottsförebyggande effekt är svårt att mäta och svårt att göra sig en föreställning om.

Så mycket kan i alla fall konstateras, att när det gäller den allmänpreventiva effekten av straff och andra påföljder såsom indragning, så måste den i nuläget vara mycket liten eller så gott som obefintlig.

Bilaga 1

Statistikgrupper aveende strafflagen § 317

Kode int	Navn	Gyldig fra	Gyldig til	Aktiv
3301	SIMPELT HELERI - MOTTAK AV UTBYTTE (\$ 317, 1.LEDD 1.ALT.)	01.01.1970	13.12.2010	Nei
3301	HELERI (\$317,1.LEDD,1.ALT)	14.12.2010		Ja
3303	HELERI AV ULOVLIG FELT VILT/FALLVILT (\$ 317)	01.01.1970	13.12.2010	Nei
3303	HELERI/HVITVASK, ULOVLIG FELT VILT/FALLVILT (\$ 317)	14.12.2010		Ja
3304	GROVT HELERI - MOTTAK AV UTBYTTE(\$ 317,3.LEDD, JF 1.LEDD)	01.01.1970	13.12.2010	Nei
3304	HELERI GROVT (\$317,4.LEDD,JF.1.LEDD,1. ALT.)	14.12.2010		Ja
3305	GROVT NARKOTIKAHELERI - MOTTAK AV UTBYTTE(\$ 317,4.L. JF 1.L.	01.01.1970	13.12.2010	Nei
3305	HELERI NARKOTIKA S SKJERP (\$317,5.LEDD,JF.1.LEDD,1.ALT.)	14.12.2010		Ja
3306	UAKTSOMT HELERI - MOTTAK AV UTBYTTE (\$317,6.LEDD,JF 1.LEDD)	01.07.2006	13.12.2010	Nei
3306	UAKTSOMT HELERI - MOTTAK AV UTBYTTE (\$317,5.LEDD,JF 1.LEDD)	01.01.1970	30.06.2006	Nei
3306	HELERI UAKTSOMT (\$317,6.LEDD,JF.1.LEDD,1. ALT.)	14.12.2010		Ja
3307	HELERI DATAINFORMASJON (\$ 317)	01.01.1970	13.12.2010	Nei
3307	HELERI/HVITVASK, DATAINFORMASJON (\$ 317)	14.12.2010		Ja
3308	SIMPELT HELERI - BISTAND SIKRE UTBYTTE (\$ 317, 1.L 2. ALT)	01.01.1998	13.12.2010	Nei
3308	HVITVASK (\$317,1.LEDD,2.ALT./2.LEDD)	14.12.2010		Ja
3309	GROVT HELERI - BISTAND (\$ 317, 3.LEDD JF. 1.LEDD 2 ALTERN.)	01.01.1998	13.12.2010	Nei
3309	HVITVASK GROVT (\$ 317,4.LEDD,JF.1.LEDD,2 ALT./2.LEDD)	14.12.2010		Ja
3310	GROVT NARKOTIKAHELERI (\$ 317, 4.LEDD JF 1.LEDD 2. ALTERN.)	01.01.1998	13.12.2010	Nei
3310	HVITVASK NARK S. SKJERP (\$317,5.LEDD,JF.1.LEDD,2.ALT/2.LEDD)	14.12.2010		Ja
3311	UAKTSOMT HELERI - BISTAND(\$317, 6.LEDD JF 1.LEDD)	01.07.2006	13.12.2010	Nei
3311	UAKTSOMT HELERI - BISTAND(\$317, 5.LEDD JF 1.LEDD 2. ALTERN.)	01.01.1998	30.06.2006	Nei
3311	HVITVASK UAKTSOM (\$317,6.LEDD,JF.1.LEDD,2.ALT./2.LEDD)	14.12.2010		Ja
3312	HELERI GROVT NARKOTIKA (\$317,4.LEDD,JF.1.LEDD,1.ALT.)	01.07.2006		Ja
3313	HVITVASK GROVT NARKOTIKA (\$317,4.LEDD,JF.1.LEDD,2.ALT.)	01.07.2006		Ja
3399	HELERI/BISTAND, DIVERSE	01.01.1970	13.12.2010	Nei
3399	HELERI/HVITVASK, DIVERSE	14.12.2010		Ja

Bilaga 2

Nyckel till aktmaterialet som återfinns i statistikgrupperna 3301 Heleri (§ 317, 1. ledd, 1. alt.) 1041 ärenden och 3301 Simpelt heleri – mottak av utbytte (§ 317, 1. ledd 1. alt.) 91 ärenden – ett 20-procentigt stickprov.

Innehav av stulna kredit- och betalkort, bankkort, pass, körkort och id-kort.	70
3A, 4A, 5A, 9A,10A, 11A, 18A, 19A, 21A, 22A, 27A, 35A, 39A, 40A, 41A, 51A, 61A, 62A, 64A, 67A, 71A, 72A, 74A, 80A, 92A, 100A, 103A, 104A, 1AA, 3AA, 7AA, 8AA	
1B, 2B, 4B, 5B, 8B, 15B, 17B, 20B, 25B, 26B, 32B, 33B, 34B, 35B, 36B, 38B, 39B, 40B, 41B, 46B, 51B, 54B, 60B, 61B, 63B, 64B, 67B, 76B, 78B, 80B, 87B, 89B, 95B, 96B, 101B, 103B, 104B, 8BB	
Innehav av stulna mobiltelefoner	37
2A, 6A, 20A, 23A, 25A, 26A, 31A, 33A, 34A, 38A, 43A, 54A, 56A, 58A, 60A, 75A, 81A, 83A, 88A, 89A, 99A, 101A, 5AA	
10B, 13B, 24B, 37B, 49B, 52B, 62B, 66B, 69B, 73B, 75B, 92B, 94B, 100B	
Innehav av stulna cyklar	32
7A, 8A, 14A, 15A, 16A, 17A, 37A, 42A, 52A, 63A, 69A, 70A, 95A, 4AA	
7B, 16B, 22B, 23B, 28B, 30B, 43B, 47B, 57B, 68B, 81B, 82B, 1BB, 2BB, 3BB, 4BB, 5BB, 9BB	
”Brukstyveri” av bil	22
32A, 49A, 53A, 55A, 57A, 59A, 66A, 73A, 76A, 84A, 86A, 98A	
9B, 29B, 56B, 59B, 77B, 83B, 86B, 93B, 102B, 7BB	
Innehav av stulna kläder	10
29A, 50A, 91A, 96A, 9AA	
6B, 11B, 31B, 53B, 88B	
Innehav av pengar som utgjort utbyte av narkotika försäljning	8
13A, 79A, 87A	
50B, 72B, 74B, 98B, 6BB	
Innehav av stulna bilar eller släpvagnar	7
44A, 90A, 93A, 97A, 6AA	
44B, 90B	
Innehav av stulna datorer	6
12A, 85A, 102A, 2AA	
30B, 84B	

Innehav av oförtullade eller stulna cigaretter eller tobak	5
1A, 30A	
19B, 27B, 91B	
”Brukstyveri” av motorcykel	4
82A	
65B, 71B, 97B	
Innehav av oförtullad alkohol	2
78A	
79B	
Innehav av stulen moped	2
45A	
85B	
Innehav av stulna verktyg	2
28A	
14 B	
Innehav av stulen kamera	2
65A, 77A	
Innehav av stulen TV	2
12B, 99B	
Innehav av stulna bilnummerskyltar	2
94A	
18B	
Innehav av stulna smycken	1
48A	
Innehav av stulna färdkort	1
36A	
Innehav av stulna använda tomflaskor	1
46A	
Felkodade; ärendena är inte brott mot § 317	10
24A, 47A, 68A	
3B, 21B, 42B, 45B, 48B, 55B, 58B	